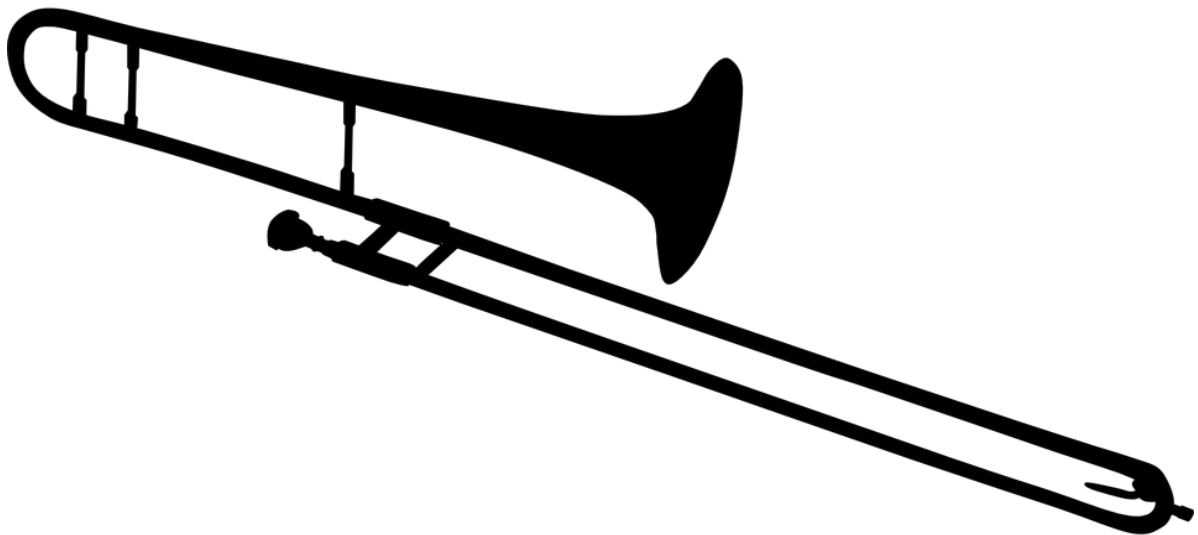

Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa
REDE DE CONSERVATORIOS DE MÚSICA E DANZA DE GALICIA

Modelo MD75PRO01

Programación Trombón

Curso 2016/2017

Índice

1.	Introdución	3
2.	Metodoloxía	4
3.	Atención á diversidade.....	4
4.	Temas transversais	4
4.1	Educación en valores	4
4.2	Tratamento das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC's)	5
5.	Actividades culturais e de promoción das ensinanzas.....	5
6.	Secuenciación do curso.....	6
6.1	Curso: 1º GRAO ELEMENTAL.....	6
6.2	Curso: 2º GRAO ELEMENTAL.....	11
6.3	Curso: 3º GRAO ELEMENTAL.....	17
6.4	Curso: 4º GRAO ELEMENTAL.....	22
6.5	Curso: 1º GRAO PROFESIONAL	27
6.6	Curso: 2º GRAO PROFESIONAL	33
6.7	Curso: 3º GRAO PROFESIONAL	39
6.8	Curso: 4º GRAO PROFESIONAL	45
6.9	Curso: 5º GRAO PROFESIONAL	51
6.10	Curso: 6º GRAO PROFESIONAL	57
7.	Procedementos de avaliación e seguimento da programación didáctica	63
8.	Procedementos para realizar a avaliación interna do departamento	63
9.	ANEXOS.....	64
9.1	Probas de acceso 1º de grao profesional.....	64
9.2	Probas de acceso a outros cursos	65
9.3	Criterios para a obtención dos premios fin de grao.....	72

1. Introducción

De acordo coa lexislación vixente, a presente programación didáctica elaborouse tomando como referencia os **Decretos 198/2007 e 203/2007**, do 27 de setembro, polo que se establece a ordenación dos graos elemental e profesional das ensinanzas de réxime especial de música no ámbito de competencia da Consellería de Educación e Ordenación Universitaria da Comunidade Autónoma de Galicia.

A mesma está deseñada para o Conservatorio Profesional de Música de Santiago de Compostela, construído no ano 2004 e situado ao norte da cidade. É polo tanto un edificio de nova creación, arquitectónicamente vistoso e con moita luz, pero moi reducido para a demanda existente neste momento, pois o centro conta cunha media de 500 alumnos/as. Nel conviven rapaces de características socioculturais e socioeconómicas moi distintas. Por un lado atopamos alumnado maioritariamente da cidade e do contorno máis próximo, con un nivel sociocultural e económico moi variado que buscan unha formación musical complementaria aos seus estudos xerais. Por outra parte hai alumnado procedente de escolas de música máis afastadas, como Arca, Valga, Silleda, Vedra, Teo, Rianxo..., estando sometidos neste caso a un esforzo moito maior en canto a desprazamento. Estes solen mostrar unhas inxerencias distintas, moitas veces con un interese por completar os estudos profesionais de música e seguir cos superiores. Como última variable está o alumnado procedente de outros conservatorios de Galicia que queren finalizar o grao profesional de música mentras cursan os seus estudos xerais na Universidade de Santiago de Compostela.

Todo isto da lugar a unha grande heteroxeneidade no alumnado en canto a dedicación, constancia no estudo, grao de implicación..., aspectos a ter en conta na organización do centro e na elaboración das programacións didácticas.

O conservatorio ten aulas acondicionadas para a práctica instrumental, incluíndose nestas unha biblioteca de aula, espello, reprodutor de música e outros recursos didácticos. Tamén dispón de auditorio para realizar as correspondentes audicións, biblioteca con departamento de fonoteca, cabinas de estudo e aula de ordenadores con acceso a internet.

A cidade de Santiago de Compostela, na que se sitúa este conservatorio, conta na actualidade no seu ámbito musical cunha Orquestra Sinfónica profesional, a Real Filarmonía de Galicia, con un nivel moi alto e coa súa sé no Auditorio de Galicia; unha sala de concertos que atrae actuacións de gran calidade ao longo do ano e que fai que a cidade conte con unha programación musical estable. Conta tamén cunha Banda de Música Profesional, a Banda de Música Municipal de Santiago de Compostela, e outras agrupacións non profesionais como o Orfeón Terra Nosa, a Orquestra da USC, etc.

Dentro do proxecto educativo do centro sinálase especificamente a atención cara a actividade cultural, propiciando a participación do alumnado en actividades musicais tanto dentro como fora das instalacións docentes. Cando sexan fora será necesaria a autorización por parte da familia para que os menores de idade as poidan realizar, teñendo que ser aprobadas polo consello escolar.

2. Metodoloxía

De cara ó óptimo desenvolvemento da materia, trataranse de coidar ben diversos aspectos:

- Fomentar no alumno o seu interese polo estudo diario e ensinarle a plantexar correctamente o traballo en casa.
- Potenciar o sentido autocrítico dos rapaces, así como outros aspectos como a disciplina e puntualidade.
- Manter contacto fluído cos pais para que coñezan en todo momento cal é a situación do seu fillo respecto ó proceso de ensinanza aprendizaxe.
- Facer un seguimento individual de cada alumno, tanto de asistencia como de rendemento.

3. Atención á diversidade

Tendo presente que hai diferentes tipos de alumnos con ritmos de aprendizaxe e capacidades moi distintas (incluído o ANEAE), contemplaranse estratexias para analzalos e tratalos individualmente do mellor modo. Así deberemos analizar as características específicas de cada un e adecuar o grado de profundización dos contidos. Para iso valerémosnos desde avaliacións diagnósticas ata todo tipo de actividades variadas.

4. Temas transversais

4.1 Educación en valores

No desenrolo da materia teranse en conta uns valores plantexados nas leis educativas que incidirán na formación integral da persoa máis alá dos estudos de música. Os mesmos son a educación moral e cívica, a educación para a paz e a tolerancia, a educación para a saúde, a educación do consumidor, a educación ambiental e a educación para o lecer.

4.2 Tratamento das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC's)

Para complementar ás ensinanzas o dispoñer de certa información, o alumnado poderá valerse de tecnoloxías que lle serán de moita utilidade, sendo estas algunhas delas:

- Uso da aplicación Centrosnet
- Visita de webs relacionadas: <http://www.conservatoriosantiago.com/>
<http://www.youtube.com/?gl=ES&hl=es>
<http://www.spaeth-schmid.de/home.html?&L=1>
<http://www.todotrombon.com/>
- Libros de consulta relacionados coa asignatura de Trombón como son: 'El Trombón: su historia, su técnica', de José Chenoll y 'El Trombón: Todo lo relacionado con su historia y su técnica', de Enrique Ferrando Sastre y Fco. Javier Yera Jiménez.

5. Actividades culturais e de promoción das ensinanzas

Dentro do proxecto educativo do centro sinálase as actividades complementarias e extraescolares como un aspecto moi importante nos conservatorios. A dimensión práctica dos ensinos artísticos require que se organicen diversas actuacións que completen a labor da aula, xa que delas dependerá a consecución dalgúns obxectivos. Teñendo en conta isto, contémpanse as seguintes actividades:

- Asistencia a concertos ou ensaios de formacións diversas.
- Intercambio de alumnos e profesores entre diferentes conservatorios.
- Cursos e Clases Maxistras impartidas por profesores recoñecidos.
- Xornadas para probar instrumentos e boquillas de diferentes modelos e marcas.
- Charlas sobre mantemento, fabricación e conservación dos instrumentos de vento metal a cargo dun técnico especializado.
- Concertos de profesores co obxecto de popularizar o instrumento.

6. Secuenciación do curso

6.1 Curso: 1º GRAO ELEMENTAL

6.1.1 Obxectivos

- Adoptar unha correcta posición corporal así como unha colocación do instrumento óptima.
- Coñecer a importancia dos conceptos de respiración e relaxación, e iniciarse activamente na súa práctica contínua.
- Establecer unha embocadura idónea, así como unha correcta colocación da boquilla.
- Desenvolver a emisión do son.
- Producir un son centrado, rico en vibracións e coa maior naturalidade posible.
- Dominar suficientemente os requerimentos de linguaxe musical para este nivel (medidas, clave, compases, non confundir armónicos...)
- Coñecer as principais notas de cada posición e colocarlas aproximadamente, tendo en conta o concepto de afinación.
- Desenvolver o picado.
- Mostrar unha correcta coordinación entre vara-lingua.
- Dominar o rexistro nos seus tres principais armónicos (Sib 2, Fa 2 e Sib 3).
- Desenvolver a memoria musical e a lectura a primeira vista.
- Dominar as dinámicas e agónicas máis básicas.
- Coñecer superficialmente o concepto de tonalidad.
- Desenvolver o programa establecido para cada curso en canto a leccións e exercicios propostos.
- Interpretar ante público, participando ao menos nunha audición das organizadas.

6.1.2 Contidos

Desenvolvemento dunha correcta posición corporal e do instrumento. Práctica da relaxación á hora de tocar. Realización de exercicios de inspiración-expiración. Exercicios para desenvolver unha boa embocadura. Práctica de exercicios de emisión. Estudo do son e a súa igualdade. Reforzo dos requerimentos do linguaxe musical para o nivel. Estudo da colocación das posicións (afinación). Práctica das articulacions: picado. Estudo da coordinación. Traballo do rexistro. Desenvolvemento da memoria musical, lectura a primeira vista. Traballo das dinámicas e agónicas. Iniciación no concepto de tonalidad. Desenvolvemento do programa de leccións e exercicios establecidos. Interpretación ante público nunha audición coma mínimo.

6.1.3 Avaliación

Para proceder á avaliación do alumnado, o profesor contará co caderno de clase e a observación diaria da evolución. A nota definitiva obterase facendo media da nota técnica, a nota de programa e a nota de actitude, obedecendo a estas porcentaxes:

- Nota técnica > 60 %
- Nota de programa > 30%
- Nota de actitude > 10%

Con todo, para poder facer media haberá sempre que ter aprobadas as tres notas, pois ter algunha delas suspensa significaría incumprir os mínimos esixibles.

Criterios de avaliación

- Ler textos a primeira vista con fluidez e comprensión. Este criterio de avaliación pretende constatar a capacidade do alumnado para se desenvolver con certo grao de autonomía na lectura dun texto.
- Memorizar e interpretar textos musicais empregando a medida, a afinación, a articulación e o fraseo adecuados ao seu contido. Este criterio de avaliación pretende comprobar, a través da memoria, a correcta aplicación dos coñecementos teórico-prácticos da linguaxe musical.
- Interpretar obras de acordo cos criterios do estilo correspondente. Este criterio de avaliación pretende comprobar a capacidade do alumnado para empregar o tempo, a articulación e a dinámica como elementos básicos da interpretación.
- Describir logo dunha audición os trazos característicos das obras escoitadas. Con este criterio, preténdese avaliar a capacidade para percibir e relacionar cos coñecementos adquiridos os aspectos esenciais de obras que o alumnado poida entender segundo o seu nivel de desenvolvemento cognitivo e afectivo, aínda que non as interprete por seren novas para el ou por resultaren aínda inabordables pola súa dificultade técnica.
- Amosar nos estudos e nas obras a capacidade de aprendizaxe progresiva individual. Este criterio de avaliación pretende verificar se o alumnado é capaz de aplicar no seu estudo as indicacións do profesorado e, con elas, desenvolver unha autonomía progresiva de traballo que lle permita valorar correctamente o seu rendemento.
- Interpretar en público obras representativas do seu nivel no instrumento, con seguridade e control da situación. Este criterio de avaliación trata de comprobar a capacidade de memoria e autocontrol, e o dominio da obra estudada. Así mesmo, pretende estimular o interese polo estudo e fomentar

as capacidades de equilibrio persoal que lle permitan enfrontarse con naturalidade ante un público.

- Actuar coma membro dun grupo e manifestar a capacidade de tocar ou cantar ó mesmo tempo que escoita e adáptase ó resto dos instrumentos ou das voces. Este criterio de avaliación presta atención á capacidade do alumnado para adaptar a súa afinación, precisión rítmica, dinámica..., á dos seus compañeiros e compañeiras nun traballo común.

Mínimos esixibles

- Completar o programa de leccións proposta ao menos ata o 50%.
- Dominar todas as escalas sinaladas para o curso.
- Participar dentro do curso polo menos nunha audición, interpretando sempre obras do nivel.
- Mostrar suficiente control dos contidos máis importantes para a práctica do trombón e presentes en todos os cursos, como son: a relaxación-respiración-cantidade aire, o son, os requerimentos de linguaxe musical, a afinación, a articulación-coordinación e o rexistro.
- Demostrar boa actitude e responsabilidade fronte á materia.

Procedementos e ferramentas de avaliación

Para avaliar a consecución dos contidos prácticos empregaranse indicadores de logro, para avaliar a adquisición de conceptos utilizaremos cuestionarios orais, e para as actitudes valerémonos da observación.

Criterios de cualificación

Á hora de cualificar estableceranse tres notas:

- A nota técnica representará o nivel xeral que o alumno ten co instrumento e xurdirá das seguintes porcentaxes: 5% posición corporal, 20% respiración-relaxación-cantidade aire, 10% son, 15% requerimentos do linguaxe musical, 15% afinación, 10% articulación-coordinación, 15% rexistro, 5% lectura a vista-memoria e 5% dinámicas.
- A nota de programa establecerase segundo o grao de cumprimento que alcance o alumno sobre o programa de escalas, estudos e obras estipulado para o curso. Para obter 9 ou 10 será necesario interpretar correctamente dúas obras das sinaladas, o 90%-100% dos estudos e todas as escalas. Para obter 7 ou 8 será necesario interpretar correctamente dúas obras das programadas, 70%-80% dos estudos e todas as escalas. Para obter 5 ou 6 será necesario interpretar correctamente unha obras das sinaladas, 50%-60% dos estudos e

todas as escalas. Obterase as cualificacións de 1, 2, 3 ou 4 cando non se chegue ao mínimo esixible, variando a nota en función do punto alcanzado.

- A nota de actitude virá dada polo comportamento xeral do alumno fronte a materia, e contemplará aspectos como a puntualidade, a responsabilidade co material, o interese, a disciplina, o respecto ao profesor, a formalidade á hora de ensaiar co pianista, etc

Deberase entender que todos e cada un dos obxetivos, contidos e criterios de avaliación mencionados anteriormente, serán aplicados de forma progresiva, de maneira que cada curso non será nada máis que un paso adiante para chegar ao seguinte. Isto posibilitará que o alumno se sinta cada vez máis seguro, comodo, motivado e por suposto poida afrontar obras, pasaxes e exercicios cada vez de maior dificultade coa mesma naturalidade, soltura e seguridade.

Crterios para a concesión de ampliación de matrícula

As ampliacións de matrícula serán propostas como norma xeral por iniciativa do titor unha vez consultado todo o profesorado que teña docencia co alumno/a, e estará reservada para aqueles casos en que se considere que a permanencia no curso e que está matriculado/a pode representar un conflito no desenvolvemento da aprendizaxe. Así mesmo, terá que preverse que a ampliación non suporá un problema no desenvolvemento normal do curso ao que accede.

Para a súa tramitación, será o titor o que o comunique a xefatura de estudos, e a avaliación realizarase nos prazos acordados en CCP de comezo de curso, sendo preciso ter superadas todas as materias para poder levarse a cabo.

A programación que se esixirá será a que se expón para o curso no que esté matriculado inicialmente.

6.1.4 Medidas de recuperación

Levaranse a cabo actividades de reforzo e recuperación para paliar as carencias cando haxa alumnos que non acadaron os contidos o fixérono de forma xusta. Estas actividades estarán centradas en traballar aquelas partes da técnica base que máis necesite o alumno en cuestión. Tamén se propoñerán actividades de ampliación basadas en exercicios técnicos correspondentes a un nivel superior para aqueles que superaron as actividades olgadamente.

Por outro lado, cando un alumno supere o curso pero a materia de trombón quede pendente, dado o carácter continuo da ensinanza da música, o rapaz deberá acadar o nivel do curso pendente antes de comezar co temario do seguinte. Non obstante, e considerando que o programa de cada curso é flexible, poderíase

intercalar obras e exercicios de ambos cursos, sempre tendo en conta o criterio do profesor. Ademais, será aconsellable, no caso de repetir, que o alumno asista as clases colectivas do curso que debe recuperar.

Procedementos de recuperación ordinarios

Nos casos en que, de acordo co procedemento disposto nas Normas de Organización e Funcionamento vixentes, o alumno/a perda o dereito á avaliación continua, dito alumno/a terá dereito a realizar unha proba específica –marcada en data e no mesmo horario de clase–, na que se avalíen obxectivamente os seus coñecementos a efectos da superación da materia.

Probas extraordinarias de setembro

Para aqueles alumnos que non superen o curso no mes de xuño farase unha proba en setembro, para a cal entrará o temario do curso enteiro. O alumno deberá interpretar un número de estudos determinados polo profesor entre tódolos sinalados na programación, así coma dúas obras das indicadas tamén para o curso. En devandita proba, o tempo de interpretación será entre 15 e 30 minutos.

6.1.5 Recursos didácticos

Recursos de aula: mesa, cadeiras suficientes, útiles de escritura, lousa con pentagramas, atrís suficientes, metrónomo, afinador, equipo de música, espello de corpo enteiro, piano acústico, os instrumentos de metal precisos para o bo desenvolvemento das clases e un armario-andel para podelos gardar.

Recursos do centro: minidisc, cámara de vídeo, reprodutor de vídeo, internet... os cales se precisarán nalgúns momentos puntuais.

Biblioteca de aula cos libros de estudo, exercicios e obras necesarias.

Cada alumno achegará o seu instrumento e accesorios de limpeza, así como os libros de estudos e exercicios.

Métodos:

- El trombón _____ R. Polanco

Temporalización:

❖ Primeira avaliación:

- El trombón (Ejercicios 1-5 páx. 19, 6-15 páx. 20, 1-3 páx. 22, 6-8 páx. 23, 11-13 páx. 24, 1-4 páx. 32 e 1 páx. 21).

❖ **Segunda avaliación:**

- El trombón (Ex. 17-20 páx. 21, 4-5 páx. 22, 9-10 páx. 23, 14-15 páx. 24, 5-6 páx. 32, 1-2 páx. 25 e 3-6 páx. 26).

❖ **Terceira avaliación:**

- El trombón (Ex. 7-12 páx. 27 e 1-2 páx. 30).

Obras:

- ◆ The Really Easy Trombone Book _____ A. Gout
- ◆ Bravo Trombone _____ C. Barrat
- ◆ Pour le Trombone preparatoire _____ P. M. Dubois
- ◆ Trombontest Cycle I – 1° année _____ C. Pichaureau
- ◆ Pour la Promotion _____ W. van Dorsselaer
- ◆ Trombonica _____ C. Dachez
- ◆ Obras de nivel semellante ás anteriores.

6.2 Curso: 2° GRAO ELEMENTAL

6.2.1 Obxectivos

- Consolidar a posición corporal e a boa colocación do instrumento.
- Coñecer a importancia dos conceptos de respiración e relaxación, e aplicarlas á práctica instrumental.
- Consolidar a embocadura, e a colocación da boquilla.
- Mellorar as emisións.
- Mellorar o control do son e a súa calidade.
- Dominar suficientemente os requerimentos de linguaxe musical para este nivel (medidas, clave, compases, no confundir armónicos...)
- Mellorar a colocación das posicións, tendo en conta o concepto de afinación.
- Progresar no dominio do picado e iniciar o estudo do legato.
- Mostrar unha correcta coordinación entre vara-lingua.
- Dominar o rexistro ata o Re 4.
- Desenvolver a memoria musical e a lectura a primeira vista.
- Ampliar as dinámicas e agónicas segundo os requerimentos do curso.
- Dominar as tonalidades naturais.
- Desenvolver o programa establecido para cada curso en canto a leccións e exercicios propostos.
- Interpretar ante público, participando ao menos en dúas audicións das organizadas.

6.2.2 Contidos

Consolidación dunha correcta posición corporal e do instrumento. Práctica da relaxación á hora de tocar. Realización de exercicios de inspiración-expiración. Exercicios para desenvolver unha boa embocadura. Práctica de exercicios de emisión. Estudo do son e a súa igualdade. Reforzo dos requerimentos do linguaxe musical para o nivel. Estudo da colocación das posicións (afinación). Práctica das articulacións: picado e legato. Estudo da coordinación. Traballo do rexistro. Desenvolvemento da memoria musical e a lectura a primeira vista. Traballo das dinámicas e agónicas. Práctica musical nas tonalidades naturais. Desenvolvemento do programa de leccións e exercicios establecidos. Interpretación ante público ao menos en dúas audicións.

6.2.3 Avaliación

Para proceder á avaliación do alumnado, o profesor contará co caderno de clase e a observación diaria da evolución. A nota definitiva obterase facendo media da nota técnica, a nota de programa e a nota de actitude, obedecendo a estas porcentaxes:

- Nota técnica > 60 %
- Nota de programa > 30%
- Nota de actitude > 10%

Con todo, para poder facer media haberá sempre que ter aprobadas as tres notas, pois ter algunha delas suspensa significaría incumplir os mínimos esixibles.

Criterios de avaliación

- Ler textos a primeira vista con fluidez e comprensión. Este criterio de avaliación pretende constatar a capacidade do alumnado para se desenvolver con certo grao de autonomía na lectura dun texto.
- Memorizar e interpretar textos musicais empregando a medida, a afinación, a articulación e o fraseo adecuados ao seu contido. Este criterio de avaliación pretende comprobar, a través da memoria, a correcta aplicación dos coñecementos teórico-prácticos da linguaxe musical.
- Interpretar obras de acordo cos criterios do estilo correspondente. Este criterio de avaliación pretende comprobar a capacidade do alumnado para empregar o tempo, a articulación e a dinámica como elementos básicos da interpretación.
- Describir logo dunha audición os trazos característicos das obras escoitadas. Con este criterio, preténdese avaliar a capacidade para percibir e relacionar cos coñecementos adquiridos os aspectos esenciais de obras que o alumnado poida entender segundo o seu nivel de desenvolvemento cognitivo

e afectivo, aínda que non as interprete por seren novas para el ou por resultaren aínda inabordables pola súa dificultade técnica.

- Amosar nos estudos e nas obras a capacidade de aprendizaxe progresiva individual. Este criterio de avaliación pretende verificar se o alumnado é capaz de aplicar no seu estudo as indicacións do profesorado e, con elas, desenvolver unha autonomía progresiva de traballo que lle permita valorar correctamente o seu rendemento.
- Interpretar en público obras representativas do seu nivel no instrumento, con seguridade e control da situación. Este criterio de avaliación trata de comprobar a capacidade de memoria e autocontrol, e o dominio da obra estudada. Así mesmo, pretende estimular o interese polo estudo e fomentar as capacidades de equilibrio persoal que lle permitan enfrontarse con naturalidade ante un público.
- Actuar coma membro dun grupo e manifestar a capacidade de tocar ou cantar ó mesmo tempo que escoita e adaptación ó resto dos instrumentos ou das voces. Este criterio de avaliación presta atención á capacidade do alumnado para adaptar a súa afinación, precisión rítmica, dinámica..., á dos seus compañeiros e compañeiras nun traballo común.

Mínimos esixibles

- Completar o programa de leccións proposta ao menos ata o 50%.
- Dominar todas as escalas sinaladas para o curso.
- Participar dentro do curso polo menos en dúas audicións, interpretando sempre obras do nivel.
- Mostrar suficiente control dos contidos máis importantes para a práctica do trombón e presentes en todos os cursos, como son: a relaxación-respiración-cantidade aire, o son, os requerimentos de linguaxe musical, a afinación, a articulación-coordinación e o rexistro.
- Demostrar boa actitude e responsabilidade fronte á materia.

Procedementos e ferramentas de avaliación

Para avaliar a consecución dos contidos prácticos empregaranse indicadores de logro, para avaliar a adquisición de conceptos utilizaremos cuestionarios orais, e para as actitudes valerémonos da observación.

Criterios de cualificación

Á hora de cualificar estableceranse tres notas:

- A nota técnica representará o nivel xeral que o alumno ten co instrumento e xurdirá das seguintes porcentaxes: 5% posición corporal, 20% respiración-relaxación-cantidade aire, 10% son, 15%

requerimentos do linguaxe musical, 15% afinación, 10% articulación-coordinación, 15% rexistro, 5% lectura a vista-memoria e 5% dinámicas.

- A nota de programa establecerase segundo o grao de cumprimento que alcance o alumno sobre o programa de escalas, estudos e obras estipulado para o curso. Para obter 9 ou 10 será necesario interpretar correctamente dúas obras das sinaladas, o 90%-100% dos estudos e todas as escalas. Para obter 7 ou 8 será necesario interpretar correctamente dúas obras das programadas, 70%-80% dos estudos e todas as escalas. Para obter 5 ou 6 será necesario interpretar correctamente unha obras das sinaladas, 50%-60% dos estudos e todas as escalas. Obterase as cualificacións de 1, 2, 3 ou 4 cando non se chegue ao mínimo esixible, variando a nota en función do punto alcanzado.
- A nota de actitude virá dada polo comportamento xeral do alumno fronte a materia, e contemplará aspectos como a puntualidade, a responsabilidade co material, o interese, a disciplina, o respecto ao profesor, a formalidade á hora de ensaiar co pianista, etc

Deberase entender que todos e cada un dos obxetivos, contidos e criterios de avaliación mencionados anteriormente, serán aplicados de forma progresiva, de maneira que cada curso non será nada máis que un paso adiante para chegar ao seguinte. Isto posibilitará que o alumno se sinta cada vez máis seguro, comodo, motivado e por suposto poida afrontar obras, pasaxes e exercicios cada vez de maior dificultade coa mesma naturalidade, soltura e seguridade.

Criteria para a concesión de ampliación de matrícula

As ampliacións de matrícula serán propostas como norma xeral por iniciativa do titor unha vez consultado todo o profesorado que teña docencia co alumno/a, e estará reservada para aqueles casos en que se considere que a permanencia no curso e que está matriculado/a pode representar un conflito no desenvolvemento da aprendizaxe. Así mesmo, terá que preverse que a ampliación non suporá un problema no desenvolvemento normal do curso ao que accede.

Para a súa tramitación, será o titor o que o comunique a xefatura de estudos, e a avaliación realizarase nos prazos acordados en CCP de comezo de curso, sendo preciso ter superadas todas as materias para poder levarse a cabo.

A programación que se esixirá será a que se expón para o curso no que esté matriculado inicialmente.

6.2.4 Medidas de recuperación

Levaranse a cabo actividades de reforzo e recuperación para paliar as carencias cando haxa alumnos que non acadaron os contidos o fixérono de forma xusta. Estas actividades estarán centradas en traballar aquelas partes da técnica base que máis necesite o alumno en cuestión. Tamén se propoñerán actividades de ampliación basadas en exercicios técnicos correspondentes a un nivel superior para aqueles que superaron as actividades olgadamente.

Por outro lado, cando un alumno supere o curso pero a materia de trombón quede pendente, dado o carácter continuo da ensinanza da música, o rapaz deberá acadar o nivel do curso pendente antes de comezar co temario do seguinte. Non obstante, e considerando que o programa de cada curso é flexible, poderíase intercalar obras e exercicios de ambos cursos, sempre tendo en conta o criterio do profesor. Ademais, será aconsellable, no caso de repetir, que o alumno asista as clases colectivas do curso que debe recuperar.

Procedementos de recuperación ordinarios

Nos casos en que, de acordo co procedemento disposto nas Normas de Organización e Funcionamento vixentes, o alumno/a perda o dereito á avaliación continua, dito alumno/a terá dereito a realizar unha proba específica –marcada en data e no mesmo horario de clase–, na que se avalíen obxectivamente os seus coñecementos a efectos da superación da materia.

Probas extraordinarias de setembro

Para aqueles alumnos que non superen o curso no mes de xuño farase unha proba en setembro, para a cal entrará o temario do curso enteiro. O alumno deberá interpretar un número de estudos determinados polo profesor entre tódolos sinalados na programación, así coma dúas obras das indicadas tamén para o curso. En devandita proba, o tempo de interpretación será entre 15 e 30 minutos.

6.2.5 Recursos didácticos

Recursos de aula: mesa, cadeiras suficientes, útiles de escritura, lousa con pentagramas, atrís suficientes, metrónomo, afinador, equipo de música, espello de corpo enteiro, piano acústico, os instrumentos de metal precisos para o bo desenvolvemento das clases e un armario-andel para podelos gardar.

Recursos do centro: minidisc, cámara de vídeo, reprodutor de vídeo, internet... os cales se precisarán nalgúns momentos puntuais.

Biblioteca de aula cos libros de estudo, exercicios e obras necesarias.

Cada alumno achegará o seu instrumento e accesorios de limpeza, así como os libros de estudos e exercicios.

Métodos:

- Supplementary Studies _____ R. M. Endresen
- Escalas de Do M e La m.

Temporalización:

- ❖ **Primeira avaliación:**
  - Endresen (Leccións 1, 2, 5, 7 e 3).
  - Escala de Do M.
- ❖ **Segunda avaliación:**
  - Endresen (Leccións 4, 6, 8, 9 e 10).
  - Escala de La m.
- ❖ **Terceira avaliación:**
  - Endresen (Leccións 12, 13, 14, 15, 22 e 28).
  - Repaso das escalas coñecidas.

Obras:

- ◆ A Longchamp _____ W. Van Dorsselaer
- ◆ Trombontest Cycle I – 2º année _____ C. Pichaureau
- ◆ Avenue Washington _____ J. Sichler
- ◆ Le Grand Duc _____ W. van Dorsselaer
- ◆ Romance _____ G. Destanque
- ◆ Sarabande _____ H. Gagnebin
- ◆ Si J'étais _____ S. Lancen
- ◆ Obras de nivel semellante ás anteriores.

Obras Trombón Baixo:

- ◆ L'enterrement de Saint-Jean _____ R. Bariller
- ◆ Campagnarde _____ A. Lodéon
- ◆ Poderanse utilizar tamén para este nivel as obras programadas para trombón tenor.

6.3 Curso: 3º GRAO ELEMENTAL

6.3.1 Obxectivos

- Coñecer a importancia dos conceptos de respiración e relaxación, e aplicarlas á práctica instrumental.
- Perfeccionar as emisións.
- Progresar no control do son, na súa calidade e coñecer o concepto de igualdade sonora.
- Dominar suficientemente os requerimentos de linguaxe musical para este nivel (medidas, clave, compases, no confundir armónicos...)
- Consolidar a colocación das posicións, tendo en conta o concepto de afinación.
- Progresar no dominio do picado, mellorar o legato en posicións fixas (flexibilidade) e desenvolver o legato entre diferentes posicións.
- Mostrar unha correcta coordinación entre vara-lingua.
- Dominar o rexistro ata o Fa 4.
- Desenvolver a memoria musical e a lectura a primeira vista.
- Ampliar as indicacións dinámicas e agóxicas segundo os requerimentos do curso.
- Dominar as tonalidades ata unha alteración.
- Desenvolver o programa establecido para cada curso en canto a leccións e exercicios propostos.
- Interpretar ante público, participando ao menos en dúas audicións das organizadas.

6.3.2 Contidos

Práctica da relaxación á hora de tocar. Realización de exercicios de inspiración-expiración. Práctica de exercicios de emisión. Estudo do son e a súa igualdade. Reforzo dos requerimentos do linguaxe musical para o nivel. Estudo da colocación das posicións (afinación). Práctica das articulacións: picado e legato. Estudo da coordinación. Traballo do rexistro. Desenvolvemento da memoria musical e a lectura a primeira vista. Traballo das dinámicas e agóxicas. Práctica musical nas tonalidades ata unha alteración. Desenvolvemento do programa de leccións e exercicios establecidos. Interpretación ante público ao menos en dúas audicións.

6.3.3 Avaliación

Para proceder á avaliación do alumnado, o profesor contará co caderno de clase e a observación diaria da evolución. A nota definitiva obterase facendo media da nota técnica, a nota de programa e a nota de actitude, obedecendo a estas porcentaxes:

- Nota técnica > 60 %
- Nota de programa > 30%
- Nota de actitude > 10%

Con todo, para poder facer media haberá sempre que ter aprobadas as tres notas, pois ter algunha delas suspensa significaría incumprir os mínimos esixibles.

Criterios de avaliación

- Ler textos a primeira vista con fluidez e comprensión. Este criterio de avaliación pretende constatar a capacidade do alumnado para se desenvolver con certo grao de autonomía na lectura dun texto.
- Memorizar e interpretar textos musicais empregando a medida, a afinación, a articulación e o fraseo adecuados ao seu contido. Este criterio de avaliación pretende comprobar, a través da memoria, a correcta aplicación dos coñecementos teórico-prácticos da linguaxe musical.
- Interpretar obras de acordo cos criterios do estilo correspondente. Este criterio de avaliación pretende comprobar a capacidade do alumnado para empregar o tempo, a articulación e a dinámica como elementos básicos da interpretación.
- Describir logo dunha audición os trazos característicos das obras escoitadas. Con este criterio, preténdese avaliar a capacidade para percibir e relacionar cos coñecementos adquiridos os aspectos esenciais de obras que o alumnado poida entender segundo o seu nivel de desenvolvemento cognitivo e afectivo, aínda que non as interprete por seren novas para el ou por resultaren aínda inabordables pola súa dificultade técnica.
- Amosar nos estudos e nas obras a capacidade de aprendizaxe progresiva individual. Este criterio de avaliación pretende verificar se o alumnado é capaz de aplicar no seu estudo as indicacións do profesorado e, con elas, desenvolver unha autonomía progresiva de traballo que lle permita valorar correctamente o seu rendemento.
- Interpretar en público obras representativas do seu nivel no instrumento, con seguridade e control da situación. Este criterio de avaliación trata de comprobar a capacidade de memoria e autocontrol, e o dominio da obra estudada. Así mesmo, pretende estimular o interese polo estudo e fomentar as capacidades de equilibrio persoal que lle permitan enfrontarse con naturalidade ante un público.
- Actuar coma membro dun grupo e manifestar a capacidade de tocar ou cantar ó mesmo tempo que escoita e adáptase ó resto dos instrumentos ou das voces. Este criterio de avaliación presta atención á capacidade do alumnado para adaptar a súa afinación, precisión rítmica, dinámica..., á dos seus compañeiros e compañeiras nun traballo común.

Mínimos esixibles

- Completar o programa de leccións proposta ao menos ata o 50%.
- Dominar todas as escalas sinaladas para o curso.
- Participar dentro do curso polo menos en dúas audicións, interpretando sempre obras do nivel.
- Mostrar suficiente control dos contidos máis importantes para a práctica do trombón e presentes en todos os cursos, como son: a relaxación-respiración-cantidade aire, o son, os requerimentos de linguaxe musical, a afinación, a articulación-coordinación e o rexistro.
- Demostrar boa actitude e responsabilidade fronte á materia.

Procedementos e ferramentas de avaliación

Para avaliar a consecución dos contidos prácticos empregaranse indicadores de logro, para avaliar a adquisición de conceptos utilizaremos cuestionarios orais, e para as actitudes valerémonos da observación.

Criterios de cualificación

Á hora de cualificar estableceranse tres notas:

- A nota técnica representará o nivel xeral que o alumno ten co instrumento e xurdirá das seguintes porcentaxes: 20% respiración-relaxación-cantidade aire, 10% son, 15% requerimentos do linguaxe musical, 15% afinación, 15% articulación-coordinación, 15% rexistro, 5% lectura a vista-memoria e 5% dinámicas.
- A nota de programa establecerase segundo o grao de cumprimento que alcance o alumno sobre o programa de escalas, estudos e obras estipulado para o curso. Para obter 9 ou 10 será necesario interpretar correctamente dúas obras das sinaladas, o 90%-100% dos estudos e todas as escalas. Para obter 7 ou 8 será necesario interpretar correctamente dúas obras das programadas, 70%-80% dos estudos e todas as escalas. Para obter 5 ou 6 será necesario interpretar correctamente unha obras das sinaladas, 50%-60% dos estudos e todas as escalas. Obterase as cualificacións de 1, 2, 3 ou 4 cando non se chegue ao mínimo esixible, variando a nota en función do punto alcanzado.
- A nota de actitude virá dada polo comportamento xeral do alumno fronte a materia, e contemplará aspectos como a puntualidade, a responsabilidade co material, o interese, a disciplina, o respecto ao profesor, a formalidade á hora de ensaiar co pianista, etc

Deberase entender que todos e cada un dos obxetivos, contidos e criterios de avaliación mencionados anteriormente, serán aplicados de forma progresiva, de maneira que cada curso non será nada máis que un paso adiante para chegar ao seguinte. Isto posibilitará que o alumno se sinta cada vez máis seguro, comodo, motivado e por suposto poida afrontar obras, pasaxes e exercicios cada vez de maior dificultade coa mesma naturalidade, soltura e seguridade.

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

As ampliacións de matrícula serán propostas como norma xeral por iniciativa do titor unha vez consultado todo o profesorado que teña docencia co alumno/a, e estará reservada para aqueles casos en que se considere que a permanencia no curso e que está matriculado/a pode representar un conflito no desenvolvemento da aprendizaxe. Así mesmo, terá que preverse que a ampliación non suporá un problema no desenvolvemento normal do curso ao que accede.

Para a súa tramitación, será o titor o que o comunique a xefatura de estudos, e a avaliación realizarase nos prazos acordados en CCP de comezo de curso, sendo preciso ter superadas todas as materias para poder levarse a cabo.

A programación que se esixirá será a que se expón para o curso no que esté matriculado inicialmente.

6.3.4 Medidas de recuperación

Levaranse a cabo actividades de reforzo e recuperación para paliar as carencias cando haxa alumnos que non acadaron os contidos o fixérono de forma xusta. Estas actividades estarán centradas en traballar aquelas partes da técnica base que máis necesite o alumno en cuestión. Tamén se propoñerán actividades de ampliación basadas en exercicios técnicos correspondentes a un nivel superior para aqueles que superaron as actividades olgadamente.

Por outro lado, cando un alumno supere o curso pero a materia de trombón quede pendente, dado o carácter continuo da ensinanza da música, o rapaz deberá acadar o nivel do curso pendente antes de comezar co temario do seguinte. Non obstante, e considerando que o programa de cada curso é flexible, poderíase intercalar obras e exercicios de ambos cursos, sempre tendo en conta o criterio do profesor. Ademais, será aconsellable, no caso de repetir, que o alumno asista as clases colectivas do curso que debe recuperar.

Procedementos de recuperación ordinarios

Nos casos en que, de acordo co procedemento disposto nas Normas de Organización e Funcionamento vixentes, o alumno/a perda o dereito á avaliación continua, dito alumno/a terá dereito a realizar unha proba específica –marcada en data e no mesmo horario de clase–, na que se

avalíen obxectivamente os seus coñecementos a efectos da superación da materia.

Probas extraordinarias de setembro

Para aqueles alumnos que non superen o curso no mes de xuño farase unha proba en setembro, para a cal entrará o temario do curso enteiro. O alumno deberá interpretar un número de estudos determinados polo profesor entre tódolos sinalados na programación, así coma dúas obras das indicadas tamén para o curso. En devandita proba, o tempo de interpretación será entre 15 e 30 minutos.

6.3.5 Recursos didácticos

Recursos de aula: mesa, cadeiras suficientes, útiles de escritura, lousa con pentagramas, atrís suficientes, metrónomo, afinador, equipo de música, espello de corpo enteiro, piano acústico, os instrumentos de metal precisos para o bo desenvolvemento das clases e un armario-andel para podelos gardar.

Recursos do centro: minidisc, cámara de vídeo, reprodutor de vídeo, internet... os cales se precisarán nalgúns momentos puntuais.

Biblioteca de aula cos libros de estudo, exercicios e obras necesarias.

Cada alumno achegará o seu instrumento e accesorios de limpeza, así como os libros de estudos e exercicios.

Métodos:

- Supplementary Studies _____ R. M. Endresen
- Étude Variés Vol. 3 _____ J. Naulais
- Escalas maiores e menores ata 1 alteración.

Temporalización:

❖ Primeira avaliación:

- Supplementary Studies (Leccións 15, 23 e 24).
- Études Variées Vol. 3 (Leccións 14 á 16).
- Escalas de Fa M e Re m.

❖ Segunda avaliación:

- Supplementary Studies (Leccións 17, 27 e 45).
- Études Variées Vol. 3 (Leccións 17, 19 e 20).
- Escalas de Sol M e Mi m.

❖ Terceira avaliación:

- Supplementary Studies (Leccións 18, 26, 31).
- Études Variées Vol. 3 (Leccións 22 á 24).

- Repaso das escalas coñecidas.

Obras:

- ◆ Aria _____ J. S. Bach
- ◆ Deux ans Dejà _____ M. Galiegue/J.Naulais
- ◆ Recit por un debutant _____ F. Lemaire
- ◆ Introduction et Allegro Marcial _____ W. van Dorsselaer
- ◆ Solo de Concours _____ L. Wurmser
- ◆ Essai I _____ M. Galiegue
- ◆ Obras de nivel semellante ás anteriores.

Obras Trombón Baixo:

- ◆ Introduction et Burlesque _____ R. Eaves
- ◆ Légende _____ J. P. Beugniot
- ◆ Poderanse utilizar tamén para este nivel as obras programadas para trombón tenor.

6.4 Curso: 4º GRAO ELEMENTAL

6.4.1 Obxectivos

- Coñecer a importancia dos conceptos de respiración e relaxación, e aplicarlas á práctica instrumental.
- Consolidar as emisións.
- Mostrar certo control e calidade nel son, e tamén na igualdade sonora, en todo o rexistro.
- Dominar suficientemente os requerimentos de linguaxe musical para este nivel (medidas, clave, compases, no confundir armónicos...)
- Aproximarse á afinación correcta dos sons.
- Progresar no dominio do picado, profundizar no legato en posicións fixas (flexibilidade) e mellorar o legato de posicións diferentes.
- Mostrar unha correcta coordinación entre vara-lingua.
- Dominar o rexistro ata o Sol 4.
- Desenvolver a memoria musical e a lectura a primeira vista.
- Ampliar as dinámicas e agónicas segundo os requerimentos do curso.
- Iniciar o estudo do fraseo.
- Dominar as tonalidades ata dúas alteracións.
- Desenvolver o programa establecido para cada curso en canto a leccións e exercicios propostos.

- Interpretar ante público, participando ao menos en dúas audicións das organizadas, e abarcando obras de diferentes estilos.

6.4.2 Contidos

Práctica da relaxación á hora de tocar. Realización de exercicios de inspiración-expiración. Práctica de exercicios de emisión. Estudo do son e a súa igualdade. Reforzo dos requerimentos do linguaxe musical para o nivel. Estudo da afinación. Práctica das articulacións: picado e legato. Traballo da flexibilidade lenta. Estudo da coordinación. Traballo do rexistro. Desenvolvemento da memoria musical e a lectura a primeira vista. Traballo das dinámicas e agónicas. Iniciación ó fraseo. Práctica musical nas tonalidades ata dúas alteracións. Desenvolvemento do programa de leccións e exercicios establecidos. Interpretación ante público ao menos en dúas audicións.

6.4.3 Avaliación

Para proceder á avaliación do alumnado, o profesor contará co caderno de clase e a observación diaria da evolución. A nota definitiva obterase facendo media da nota técnica, a nota de programa e a nota de actitude, obedecendo a estas porcentaxes:

- Nota técnica > 60 %
- Nota de programa > 30%
- Nota de actitude > 10%

Con todo, para poder facer media haberá sempre que ter aprobadas as tres notas, pois ter algunha delas suspensa significaría incumprir os mínimos esixibles.

Criterios de avaliación

- Ler textos a primeira vista con fluidez e comprensión. Este criterio de avaliación pretende constatar a capacidade do alumnado para se desenvolver con certo grao de autonomía na lectura dun texto.
- Memorizar e interpretar textos musicais empregando a medida, a afinación, a articulación e o fraseo adecuados ao seu contido. Este criterio de avaliación pretende comprobar, a través da memoria, a correcta aplicación dos coñecementos teórico-prácticos da linguaxe musical.
- Interpretar obras de acordo cos criterios do estilo correspondente. Este criterio de avaliación pretende comprobar a capacidade do alumnado para empregar o tempo, a articulación e a dinámica como elementos básicos da interpretación.
- Describir logo dunha audición os trazos característicos das obras escoitadas. Con este criterio, preténdese avaliar a capacidade para percibir e relacionar

cos coñecementos adquiridos os aspectos esenciais de obras que o alumnado poida entender segundo o seu nivel de desenvolvemento cognitivo e afectivo, aínda que non as interprete por seren novas para el ou por resultaren aínda inabordables pola súa dificultade técnica.

- Amosar nos estudos e nas obras a capacidade de aprendizaxe progresiva individual. Este criterio de avaliación pretende verificar se o alumnado é capaz de aplicar no seu estudo as indicacións do profesorado e, con elas, desenvolver unha autonomía progresiva de traballo que lle permita valorar correctamente o seu rendemento.
- Interpretar en público obras representativas do seu nivel no instrumento, con seguridade e control da situación. Este criterio de avaliación trata de comprobar a capacidade de memoria e autocontrol, e o dominio da obra estudada. Así mesmo, pretende estimular o interese polo estudo e fomentar as capacidades de equilibrio persoal que lle permitan enfrontarse con naturalidade ante un público.
- Actuar coma membro dun grupo e manifestar a capacidade de tocar ou cantar ó mesmo tempo que escoita e adáptase ó resto dos instrumentos ou das voces. Este criterio de avaliación presta atención á capacidade do alumnado para adaptar a súa afinación, precisión rítmica, dinámica..., á dos seus compañeiros e compañeiras nun traballo común.

Mínimos esixibles

- Completar o programa de leccións proposta ao menos ata o 50%.
- Dominar todas as escalas sinaladas para o curso.
- Participar dentro do curso polo menos en dúas audicións, interpretando sempre obras do nivel.
- Mostrar suficiente control dos contidos máis importantes para a práctica do trombón e presentes en todos os cursos, como son: a relaxación-respiración-cantidade aire, o son, os requerimentos de linguaxe musical, a afinación, a articulación-coordinación e o rexistro.
- Demostrar boa actitude e responsabilidade fronte á materia.

Procedementos e ferramentas de avaliación

Para avaliar a consecución dos contidos prácticos empregaranse indicadores de logro, para avaliar a adquisición de conceptos utilizaremos cuestionarios orais, e para as actitudes valerémonos da observación.

Criterios de cualificación

Á hora de cualificar estableceranse tres notas:

- A nota técnica representará o nivel xeral que o alumno ten co instrumento e xurdirá das seguintes porcentaxes: 20% respiración-relaxación-cantidade aire, 10% son, 15% requerimentos do linguaxe musical, 15% afinación, 15% articulación-coordinación, 15% rexistro, 5% lectura a vista-memoria e 5% interpretación (inclúe dinámicas-agónicas).
- A nota de programa establecerase segundo o grao de cumprimento que alcance o alumno sobre o programa de escalas, estudos e obras estipulado para o curso. Para obter 9 ou 10 será necesario interpretar correctamente dúas obras das sinaladas, o 90%-100% dos estudos e todas as escalas. Para obter 7 ou 8 será necesario interpretar correctamente dúas obras das programadas, 70%-80% dos estudos e todas as escalas. Para obter 5 ou 6 será necesario interpretar correctamente unha obras das sinaladas, 50%-60% dos estudos e todas as escalas. Obterase as cualificacións de 1, 2, 3 ou 4 cando non se chegue ao mínimo esixible, variando a nota en función do punto alcanzado.
- A nota de actitude virá dada polo comportamento xeral do alumno fronte a materia, e contemplará aspectos como a puntualidade, a responsabilidade co material, o interese, a disciplina, o respecto ao profesor, a formalidade á hora de ensaiar co pianista, etc

Deberase entender que todos e cada un dos obxetivos, contidos e criterios de avaliación mencionados anteriormente, serán aplicados de forma progresiva, de maneira que cada curso non será nada máis que un paso adiante para chegar ao seguinte. Isto posibilitará que o alumno se sinta cada vez máis seguro, comodo, motivado e por suposto poida afrontar obras, pasaxes e exercicios cada vez de maior dificultade coa mesma naturalidade, soltura e seguridade.

Criteria para a concesión de ampliación de matrícula

Non posible neste curso.

6.4.4 Medidas de recuperación

Levaranse a cabo actividades de reforzo e recuperación para paliar as carencias cando haxa alumnos que non acadaron os contidos o fixérono de forma xusta. Estas actividades estarán centradas en traballar aquelas partes da técnica base que máis necesite o alumno en cuestión. Tamén se propoñerán actividades de ampliación basadas en exercicios técnicos correspondentes a un nivel superior para aqueles que superaron as actividades olgadamente.

No caso de repetir, será aconsellable que o alumno asista as clases colectivas do curso que debe recuperar.

Procedementos de recuperación ordinarios

Nos casos en que, de acordo co procedemento disposto nas Normas de Organización e Funcionamento vixentes, o alumno/a perda o dereito á avaliación continua, dito alumno/a terá dereito a realizar unha proba específica –marcada en data e no mesmo horario de clase–, na que se avalíen obxectivamente os seus coñecementos a efectos da superación da materia.

Probas extraordinarias de setembro

Para aqueles alumnos que non superen o curso no mes de xuño farase unha proba en setembro, para a cal entrará o temario do curso enteiro. O alumno deberá interpretar un número de estudos determinados polo profesor entre tódolos sinalados na programación, así coma dúas obras das indicadas tamén para o curso. En devandita proba, o tempo de interpretación será entre 15 e 30 minutos.

6.4.5 Recursos didácticos

Recursos de aula: mesa, cadeiras suficientes, útiles de escritura, lousa con pentagramas, atrís suficientes, metrónomo, afinador, equipo de música, espello de corpo enteiro, piano acústico, os instrumentos de metal precisos para o bo desenvolvemento das clases e un armario-andel para podelos gardar.

Recursos do centro: minidisc, cámara de vídeo, reprodutor de vídeo, internet... os cales se precisarán nalgúns momentos puntuais.

Biblioteca de aula cos libros de estudo, exercicios e obras necesarias.

Cada alumno achegará o seu instrumento e accesorios de limpeza, así como os libros de estudos e exercicios.

Métodos:

- Étude Variés Vol. 4 _____ J. Naulais
- Étude Variés Vol. 7 _____ J. Naulais
- Escalas maiores e menores ata 2 alteracións.

Temporalización:

❖ Primeira avaliación:

- Études Variées Vol. 4 (Leccións 1 á 4).
- Études Variées Vol. 7 (Leccións 9 á 12).

- Escalas de Sib M e Sol m.

❖ **Segunda avaliación:**

- Études Variées Vol. 4 (Leccións 5 á 8).
- Études Variées Vol. 7 (Leccións 13, 14, 19 e 17).
- Escalas de Re M e Si m.

❖ **Terceira avaliación:**

- Études Variées Vol. 4 (Leccións 12, 13, 14 e 16).
- Études Variées Vol. 7 (Leccións 20, 18, 21 e 16).
- Repaso de todas as escalas ata 2 alteracións.

Obras:

- ◆ Aria et Minuetto _____ Y. Bordères / J. Naulais
- ◆ Cantilena _____ G. F. Handel
- ◆ Trombonaria _____ J. Brouquières
- ◆ Fantasia _____ J. F. Michel
- ◆ Thème de Concours _____ R. Clérisse
- ◆ Trombontest Cycle I – 3° année _____ C. Pichaureau
- ◆ Austin Park March _____ A. Frackenpohl
- ◆ Obras de nivel semellante ás anteriores.

Obras Trombón Baixo:

- ◆ Cortège & Danse _____ C. Charles
- ◆ Tubavillage _____ P. Gabaye
- ◆ Voce Nobile _____ R. Clérisse
- ◆ Poderanse utilizar tamén para este nivel as obras programadas para trombón tenor.

6.5 Curso: 1° GRAO PROFESIONAL

6.5.1 Obxectivos

- Empregar de forma correcta e permanente a respiración e relaxación á hora da práctica instrumental.
- Mellorar o control e calidade do son, e tamén a igualdade sonora en todo o rexistro.
- Dominar suficientemente os requerimentos de linguaxe musical para este nivel (medidas, clave de Do, compases,...)

- Controlar a afinación das notas principais sabendo corrixilas no seu caso.
- Mellorar o legato e a flexibilidade, e coñecer outros signos referentes á articulación: · > ^ _
- Mostrar unha correcta coordinación entre vara-lingua.
- Dominar o rexistro ata o Lab 4 e iniciar o estudo das notas pedais.
- Desenvolver a memoria musical e a lectura a primeira vista.
- Ampliar as dinámicas e agóxicas segundo os requerimentos do curso.
- Adentrarse no estudo do fraseo e a interpretación.
- Dominar as tonalidades ata tres alteracións.
- Desenvolver o programa establecido para cada curso en canto a leccións e exercicios propostos.
- Interpretar ante público, participando ao menos en dúas audicións das organizadas.

6.5.2 Contidos

Práctica da relaxación á hora de tocar. Realización de exercicios de inspiración-expiración. Estudo do son e a súa igualdade. Reforzo dos requerimentos do linguaxe musical para o nivel. Estudo da afinación. Práctica das articulacións: picado, legato e signos. Traballo da flexibilidade lenta. Estudo da coordinación. Traballo do rexistro e iniciación as notas pedais. Desenvolvemento da memoria musical e a lectura a primeira vista. Traballo das dinámicas e agóxicas. Estudo do fraseo e a interpretación. Práctica musical nas tonalidades ata tres alteracións. Desenvolvemento do programa de leccións e exercicios establecidos. Interpretación ante público ao menos en dúas audicións.

6.5.3 Avaliación

Para proceder á avaliación do alumnado, o profesor contará co caderno de clase e a observación diaria da evolución. A nota definitiva obterase facendo media da nota técnica, a nota de programa e a nota de actitude, obedecendo a estas porcentaxes:

- Nota técnica > 60 %
- Nota de programa > 30%
- Nota de actitude > 10%

Con todo, para poder facer media haberá sempre que ter aprobadas as tres notas, pois ter algunha delas suspensa significaría incumprir os mínimos esixibles.

Criterios de avaliación

- Empregar o esforzo muscular e a respiración axeitada para a execución instrumental. Con este criterio preténdese avaliar o dominio da coordinación

motriz e o equilibrio entre os indispensables esforzos musculares que require a execución instrumental e o grao de relaxación necesaria para evitar tensións que conduzan a unha perda de control na execución.

- Demostrar dominio na execución de estudos e obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Este criterio evalúa a capacidade de relacionar os coñecementos técnicos e teóricos necesarios para alcanzar unha interpretación axeitada.
- Demostrar sensibilidade auditiva na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento. Mediante este criterio preténdese avaliar o coñecemento das características e do funcionamento mecánico do instrumento e a utilización das súas posibilidades.
- Demostrar capacidade para abordar individualmente o estudo das obras de repertorio. Este criterio pretende avaliar a autonomía do alumnado e a súa competencia para emprender o estudo individualizado e a resolución dos problemas que se lle susciten no estudo.
- Demostrar solvencia na lectura a primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento. Este criterio avalía a competencia progresiva que adquire o alumnado na lectura a primeira vista así coma su desenvoltura para abordar a improvisación no instrumento aplicando os coñecementos adquiridos.
- Interpretar obras das distintas épocas e estilos coma solista e en grupo. Trátase de avaliar o coñecemento que o alumnado posúe do repertorio do seu instrumento e das seus obras máis representativas, así coma o grao de sensibilidade e imaxinación para aplicar os criterios estéticos correspondentes.
- Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios do estilo correspondente. Mediante este criterio valórase o dominio e a comprensión que o alumnado posúe das súas obras, así coma a capacidade de concentración sobre o resultado sonoro das mesmas.
- Demostrar a autonomía necesaria para abordar a interpretación dentro dos marxes de flexibilidade que permita o texto musical. Este criterio avalía o concepto persoal estilístico e a liberdade de interpretación dentro do respecto ó texto.
- Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos. Con este criterio quérese comprobar o desenvolvemento que o alumnado alcanzou en canto ós hábitos de estudo e a capacidade de autocrítica.
- Presentar en público un programa axeitado ó seu nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística. Mediante este criterio preténdese avaliar a capacidade de autocontrol e grao de madurez da súa personalidade artística.

Mínimos esixibles

- Completar o programa de leccións proposta ao menos ata o 50%.
- Dominar todas as escalas sinaladas para o curso.
- Participar dentro do curso polo menos en dúas audicións, interpretando sempre obras do nivel.
- Mostrar suficiente control dos contidos máis importantes para a práctica do trombón e presentes en todos os cursos, como son: a relaxación-respiración-cantidade aire, o son, os requerimentos de linguaxe musical, a afinación, a articulación-coordinación e o rexistro.
- Demostrar boa actitude e responsabilidade fronte á materia.

Procedementos e ferramentas de avaliación

Para evaluar a consecución dos contidos prácticos empregaranse indicadores de logro, para evaluar a adquisición de conceptos utilizaremos cuestionarios orais, e para as actitudes valerémonos da observación.

Criterios de cualificación

Á hora de cualificar estableceranse tres notas:

- A nota técnica representará o nivel xeral que o alumno ten co instrumento e xurdirá das seguintes porcentaxes: 15% respiración-relaxación-cantidade aire, 10% son, 15% requerimentos do linguaxe musical, 15% afinación, 15% articulación-coordinación, 15% rexistro, 5% lectura a vista-memoria e 10% interpretación (inclúe dinámicas-agónicas).
- A nota de programa establecerase segundo o grao de cumprimento que alcance o alumno sobre o programa de escalas, estudos e obras estipulado para o curso. Para obter 9 ou 10 será necesario interpretar correctamente dúas obras das sinaladas, o 90%-100% dos estudos e todas as escalas. Para obter 7 ou 8 será necesario interpretar correctamente dúas obras das programadas, 70%-80% dos estudos e todas as escalas. Para obter 5 ou 6 será necesario interpretar correctamente unha obras das sinaladas, 50%-60% dos estudos e todas as escalas. Obterase as cualificacións de 1, 2, 3 ou 4 cando non se chegue ao mínimo esixible, variando a nota en función do punto alcanzado.
- A nota de actitude virá dada polo comportamento xeral do alumno fronte a materia, e contemplará aspectos como a puntualidade, a responsabilidade co material, o interese, a disciplina, o respecto ao profesor, a formalidade á hora de ensaiar co pianista, etc

Deberase entender que todos e cada un dos obxetivos, contidos e criterios de avaliación mencionados anteriormente, serán aplicados de forma progresiva, de maneira que cada curso non será nada máis que un paso adiante para chegar ao seguinte. Isto posibilitará que o alumno se sinta cada vez máis seguro, comodo, motivado e por suposto poida afrontar obras, pasaxes e exercicios cada vez de maior dificultade coa mesma naturalidade, soltura e seguridade.

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

As ampliacións de matrícula serán propostas como norma xeral por iniciativa do titor unha vez consultado todo o profesorado que teña docencia co alumno/a, e estará reservada para aqueles casos en que se considere que a permanencia no curso e que está matriculado/a pode representar un conflito no desenvolvemento da aprendizaxe. Así mesmo, terá que preverse que a ampliación non suporá un problema no desenvolvemento normal do curso ao que accede.

Para a súa tramitación, será o titor o que o comunique a xefatura de estudos, e a avaliación realizarase nos prazos acordados en CCP de comezo de curso, sendo preciso ter superadas todas as materias para poder levarse a cabo.

A programación que se esixirá será a que se expón para o curso no que esté matriculado inicialmente.

6.5.4 Medidas de recuperación

Levaranse a cabo actividades de reforzo e recuperación para paliar as carencias cando haxa alumnos que non acadaron os contidos o fixérono de forma xusta. Estas actividades estarán centradas en traballar aquelas partes da técnica base que máis necesite o alumno en cuestión. Tamén se propoñerán actividades de ampliación basadas en exercicios técnicos correspondentes a un nivel superior para aqueles que superaron as actividades olgadamente.

Por outro lado, cando un alumno supere o curso pero a materia de trombón quede pendente, dado o carácter continuo da ensinanza da música, o rapaz deberá acadar o nivel do curso pendente antes de comezar co temario do seguinte. Non obstante, e considerando que o programa de cada curso é flexible, poderíase intercalar obras e exercicios de ambos cursos, sempre tendo en conta o criterio do profesor.

Procedementos de recuperación ordinarios

Nos casos en que, de acordo co procedemento disposto nas Normas de Organización e Funcionamento vixentes, o alumno/a perda o dereito á avaliación continua, dito alumno/a terá dereito a realizar unha proba

específica –marcada en data e no mesmo horario de clase–, na que se avalíen obxectivamente os seus coñecementos a efectos da superación da materia.

Probas extraordinarias de setembro

Para aqueles alumnos que non superen o curso no mes de xuño farase unha proba en setembro, para a cal entrará o temario do curso enteiro. O alumno deberá interpretar un número de estudos determinados polo profesor entre tódolos sinalados na programación, así coma dúas obras das indicadas tamén para o curso. En devandita proba, o tempo de interpretación será entre 30 e 45 minutos.

6.5.5 Recursos didácticos

Recursos de aula: mesa, cadeiras suficientes, útiles de escritura, lousa con pentagramas, atrís suficientes, metrónomo, afinador, equipo de música, espello de corpo enteiro, piano acústico, os instrumentos de metal precisos para o bo desenvolvemento das clases e un armario-andel para podelos gardar.

Recursos do centro: minidisc, cámara de vídeo, reprodutor de vídeo, internet... os cales se precisarán nalgúns momentos puntuais.

Biblioteca de aula cos libros de estudo, exercicios e obras necesarias.

Cada alumno achegará o seu instrumento e accesorios de limpeza, así como os libros de estudos e exercicios.

Métodos:

- Melodious Etudes for Trombone _____ J. Rochut
- 30 Récréations en forme d'Études _____ G. Pichaureau
- Étude Variées Vol. 10 _____ J. Naulais
- Escalas maiores e menores ata 3 alteracións.

Temporalización:

❖ Primeira avaliación:

- Melodious Etudes (Leccións 1 á 4).
- 30 Récréations en forme d'Études (Leccións 3, 10 e 6).
- Études Variées Vol. 10 (Leccións 9, 10, 12 e 13).
- Escalas de Mib M e Do m.

❖ Segunda avaliación:

- Melodious Etudes (Leccións 5 á 8).
- 30 Récréations en forme d'Études (Leccións 9, 5 e 4).
- Études Variées Vol. 10 (Leccións 14, 15, 16 e 18).

- Escalas de La M e Fa# m.

❖ **Terceira avaliación:**

- Melodious Etudes (Leccións 9 á 12).
- 30 Récréations en forme d'Etudes (Leccións 14, 12 e 11).
- Études Variées Vol. 10 (Leccións 19 á 21).
- Repaso de todas as escalas ata 3 alteracións.

Obras:

- ◆ Melodie _____ G. Senon
- ◆ Honor and Arms _____ G. F. Handel
- ◆ Romance _____ W. G. Still
- ◆ Essai II _____ M. Galiegue
- ◆ Sonata nº1 _____ J. E. Galliard
- ◆ Concertino Basso _____ R. Lieb
- ◆ Obras de nivel semellante ás anteriores.

Obras Trombón Baixo:

- ◆ Dramatique _____ E. S. Solomon
- ◆ Pièce Lyrique _____ R. Clérisse
- ◆ Passacaglia and Fugue _____ Otto Henry
- ◆ Obras de nivel semellante ás anteriores.

6.6 Curso: 2º GRAO PROFESIONAL

6.6.1 Obxectivos

- Empregar de forma correcta e permanente a respiración e relaxación á hora da práctica instrumental.
- Aumentar o control e calidade do son, e tamén a igualdade sonora en todo o rexistro.
- Dominar suficientemente os requerimentos de linguaxe musical para este nivel (medidas, clave de Do, compases,...)
- Controlar a afinación das notas principais sabendo corrixilas no seu caso, e iniciar na colocación doutras notas pouco usuais.
- Mellorar o legato e a flexibilidade e profundizar no uso dos signos referentes á articulación coñecidos no curso anterior: · > ^ _
- Mostrar unha correcta coordinación entre vara-lingua.
- Dominar o rexistro ata o La 4 e mellorar as notas pedais.
- Desenvolver a memoria musical e a lectura a primeira vista.

- Ampliar as dinámicas e agónicas segundo os requerimentos do curso.
- Progresar no estudo do fraseo e a interpretación.
- Dominar as tonalidades ata catro alteracións.
- Desenvolver o programa establecido para cada curso en canto a leccións e exercicios propostos.
- Interpretar ante público, participando ao menos en dúas audicións das organizadas.

6.6.2 Contidos

Práctica da relaxación á hora de tocar. Realización de exercicios de inspiración-expiración. Estudo do son e a súa igualdade. Reforzo dos requerimentos do linguaxe musical para o nivel. Estudo da afinación. Práctica das articulacións: picado, legato e signos. Traballo da flexibilidade a velocidades lenta e media. Estudo da coordinación. Traballo do rexistro e as notas pedais. Desenvolvemento da memoria musical e a lectura a primeira vista. Traballo das dinámicas e agónicas. Estudo do fraseo e da interpretación. Práctica musical nas tonalidades ata catro alteracións. Desenvolvemento do programa de leccións e exercicios establecidos. Interpretación ante público ao menos en dúas audicións.

6.6.3 Avaliación

Para proceder á avaliación do alumnado, o profesor contará co caderno de clase e a observación diaria da evolución. A nota definitiva obterase facendo media da nota técnica, a nota de programa e a nota de actitude, obedecendo a estas porcentaxes:

- Nota técnica > 60 %
- Nota de programa > 30%
- Nota de actitude > 10%

Con todo, para poder facer media haberá sempre que ter aprobadas as tres notas, pois ter algunha delas suspensa significaría incumprir os mínimos esixibles.

Criterios de avaliación

- Empregar o esforzo muscular e a respiración axeitada para a execución instrumental. Con este criterio preténdese avaliar o dominio da coordinación motriz e o equilibrio entre os indispensables esforzos musculares que require a execución instrumental e o grao de relaxación necesaria para evitar tensións que conduzan a unha perda de control na execución.
- Demostrar dominio na execución de estudos e obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Este criterio evalúa a capacidade de

relacionar os coñecementos técnicos e teóricos necesarios para alcanzar unha interpretación axeitada.

- Demostrar sensibilidade auditiva na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento. Mediante este criterio preténdese avaliar o coñecemento das características e do funcionamento mecánico do instrumento e a utilización das súas posibilidades.
- Demostrar capacidade para abordar individualmente o estudo das obras de repertorio. Este criterio pretende avaliar a autonomía do alumnado e a súa competencia para emprender o estudo individualizado e a resolución dos problemas que se lle susciten no estudo.
- Demostrar solvencia na lectura a primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento. Este criterio avalía a competencia progresiva que adquire o alumnado na lectura a primeira vista así coma su desenvolтура para abordar a improvisación no instrumento aplicando os coñecementos adquiridos.
- Interpretar obras das distintas épocas e estilos coma solista e en grupo. Trátase de avaliar o coñecemento que o alumnado posúe do repertorio do seu instrumento e das seus obras máis representativas, así coma o grao de sensibilidade e imaxinación para aplicar os criterios estéticos correspondentes.
- Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios do estilo correspondente. Mediante este criterio valórase o dominio e a comprensión que o alumnado posúe das súas obras, así coma a capacidade de concentración sobre o resultado sonoro das mesmas.
- Demostrar a autonomía necesaria para abordar a interpretación dentro dos marxes de flexibilidade que permita o texto musical. Este criterio avalía o concepto persoal estilístico e a liberdade de interpretación dentro do respecto ó texto.
- Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos. Con este criterio quérese comprobar o desenvolvemento que o alumnado alcanzou en canto ós hábitos de estudo e a capacidade de autocrítica.
- Presentar en público un programa axeitado ó seu nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística. Mediante este criterio preténdese avaliar a capacidade de autocontrol e grao de madurez da súa personalidade artística.

Mínimos esixibles

- Completar o programa de leccións proposta ao menos ata o 50%.
- Dominar todas as escalas sinaladas para o curso.
- Participar dentro do curso polo menos en dúas audicións, interpretando sempre obras do nivel.

- Mostrar suficiente control dos contidos máis importantes para a práctica do trombón e presentes en todos os cursos, como son: a relaxación-respiración-cantidade aire, o son, os requerimentos de linguaxe musical, a afinación, a articulación-coordinación e o rexistro.
- Demostrar boa actitude e responsabilidade fronte á materia.

Procedementos e ferramentas de avaliación

Para avaliar a consecución dos contidos prácticos empregaranse indicadores de logro, para avaliar a adquisición de conceptos utilizaremos cuestionarios orais, e para as actitudes valerémonos da observación.

Criterios de cualificación

Á hora de cualificar estableceranse tres notas:

- A nota técnica representará o nivel xeral que o alumno ten co instrumento e xurdirá das seguintes porcentaxes: 15% respiración-relaxación-cantidade aire, 10% son, 15% requerimentos do linguaxe musical, 15% afinación, 15% articulación-coordinación, 15% rexistro, 5% lectura a vista-memoria e 10% interpretación (inclúe dinámicas-agónicas).
  - A nota de programa establecerase segundo o grao de cumprimento que alcance o alumno sobre o programa de escalas, estudos e obras estipulado para o curso. Para obter 9 ou 10 será necesario interpretar correctamente dúas obras das sinaladas, o 90%-100% dos estudos e todas as escalas. Para obter 7 ou 8 será necesario interpretar correctamente dúas obras das programadas, 70%-80% dos estudos e todas as escalas. Para obter 5 ou 6 será necesario interpretar correctamente unha obras das sinaladas, 50%-60% dos estudos e todas as escalas. Obterase as cualificacións de 1, 2, 3 ou 4 cando non se chegue ao mínimo esixible, variando a nota en función do punto alcanzado.
  - A nota de actitude virá dada polo comportamento xeral do alumno fronte a materia, e contemplará aspectos como a puntualidade, a responsabilidade co material, o interese, a disciplina, o respecto ao profesor, a formalidade á hora de ensaiar co pianista, etc

Deberase entender que todos e cada un dos obxetivos, contidos e criterios de avaliación mencionados anteriormente, serán aplicados de forma progresiva, de maneira que cada curso non será nada máis que un paso adiante para chegar ao seguinte. Isto posibilitará que o alumno se sinta cada vez máis seguro, comodo, motivado e por suposto poida afrontar obras, pasaxes e exercicios cada vez de maior dificultade coa mesma naturalidade, soltura e seguridade.

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

As ampliacións de matrícula serán propostas como norma xeral por iniciativa do titor unha vez consultado todo o profesorado que teña docencia co alumno/a, e estará reservada para aqueles casos en que se considere que a permanencia no curso e que está matriculado/a pode representar un conflito no desenvolvemento da aprendizaxe. Así mesmo, terá que preverse que a ampliación non suporá un problema no desenvolvemento normal do curso ao que accede.

Para a súa tramitación, será o titor o que o comunique a xefatura de estudos, e a avaliación realizarase nos prazos acordados en CCP de comezo de curso, sendo preciso ter superadas todas as materias para poder levarse a cabo.

A programación que se esixirá será a que se expón para o curso no que esté matriculado inicialmente.

6.6.4 Medidas de recuperación

Levaranse a cabo actividades de reforzo e recuperación para paliar as carencias cando haxa alumnos que non acadaron os contidos o fixérono de forma xusta. Estas actividades estarán centradas en traballar aquelas partes da técnica base que máis necesite o alumno en cuestión. Tamén se propoñerán actividades de ampliación basadas en exercicios técnicos correspondentes a un nivel superior para aqueles que superaron as actividades olgadamente.

Por outro lado, cando un alumno supere o curso pero a materia de trombón quede pendente, dado o carácter continuo da ensinanza da música, o rapaz deberá acadar o nivel do curso pendente antes de comezar co temario do seguinte. Non obstante, e considerando que o programa de cada curso é flexible, poderíase intercalar obras e exercicios de ambos cursos, sempre tendo en conta o criterio do profesor.

Procedementos de recuperación ordinarios

Nos casos en que, de acordo co procedemento disposto nas Normas de Organización e Funcionamento vixentes, o alumno/a perda o dereito á avaliación continua, dito alumno/a terá dereito a realizar unha proba específica –marcada en data e no mesmo horario de clase–, na que se avalíen obxectivamente os seus coñecementos a efectos da superación da materia.

Probas extraordinarias de setembro

Para aqueles alumnos que non superen o curso no mes de xuño farase unha proba en setembro, para a cal entrará o temario do curso enteiro. O alumno deberá interpretar un número de estudos determinados polo profesor entre tódolos sinalados na programación, así coma dúas obras das indicadas

tamén para o curso. En devandita proba, o tempo de interpretación será entre 30 e 45 minutos.

6.6.5 Recursos didácticos

Recursos de aula: mesa, cadeiras suficientes, útiles de escritura, lousa con pentagramas, atrís suficientes, metrónomo, afinador, equipo de música, espello de corpo enteiro, piano acústico, os instrumentos de metal precisos para o bo desenvolvemento das clases e un armario-andel para podelos gardar.

Recursos do centro: minidisc, cámara de vídeo, reprodutor de vídeo, internet... os cales se precisarán nalgúns momentos puntuais.

Biblioteca de aula cos libros de estudo, exercicios e obras necesarias.

Cada alumno achegará o seu instrumento e accesorios de limpeza, así como os libros de estudos e exercicios.

Métodos:

- Melodious Etudes for Trombone _____ J. Rochut
- 30 Récréations en forme d'Études _____ G. Pichaureau
- 31 Études Brillantes _____ M. Bléger
- Escalas maiores e menores ata 4 alteracións.

Temporalización:

❖ Primeira avaliación:

- Melodious Etudes (Leccións 13 á 16).
- 30 Récréations en forme d'Études (Leccións 20, 8, 16 e 19).
- 31 Études Brillantes (Leccións 1 á 4).
- Escalas de La b M e Fa m.

❖ Segunda avaliación:

- Melodious Etudes (Leccións 17 á 20).
- 30 Récréations en forme d'Études (Leccións 15, 18, 25 e 26).
- 31 Études Brillantes (Leccións 5 á 8).
- Escalas de Mi M e Do# m.

❖ Terceira avaliación:

- Melodious Etudes (Leccións 21 á 24).
- 30 Récréations en forme d'Études (Leccións 27, 28, 29 e 30).
- 31 Études Brillantes (Leccións 9 á 12).
- Repaso de todas as escalas ata 4 alteracións.

Obras:

- ◆ Choral Varie _____ R. Boutry
- ◆ Romance _____ V. Ewald
- ◆ Hasse Suite _____ J. A. Hasse
- ◆ Tres Sympa _____ M. Galiegue
- ◆ Sonata nº 4 _____ J. E. Galliard
- ◆ Sonata nº 5 _____ J. E. Galliard
- ◆ Concert Piece _____ A. Ostrander
- ◆ Obras de nivel semellante ás anteriores.

Obras Trombón Baixo:

- ◆ Un Adagio _____ C. M. von Weber
- ◆ Tubaroque _____ R. Boutry
- ◆ Barcarole et Chanson Bachique _____ J. Semler-Collery
- ◆ Suite Marine _____ J. M. Defaye
- ◆ Cameos _____ G. Jacob
- ◆ Obras de nivel semellante ás anteriores.

6.7 Curso: 3º GRAO PROFESIONAL

6.7.1 Obxectivos

- Empregar de forma correcta e permanente a respiración e relaxación á hora da práctica instrumental.
- Progresar no control e calidade do son, e tamén na igualdade sonora en todo o rexistro.
- Dominar suficientemente os requerimentos de linguaxe musical para este nivel (medidas, clave de Do, compases,...)
- Controlar a afinación das notas principais sabendo corrixilas no seu caso, e profundizar na colocación doutras notas pouco usuais.
- Mellorar o legato e a flexibilidade, e iniciar o estudo do dobre picado.
- Mostrar unha correcta coordinación entre vara-lingua.
- Dominar o rexistro ata o Sib 4 e perfeccionar as notas pedais.
- Desenvolver a memoria musical e a lectura a primeira vista.
- Ampliar as dinámicas e agónicas segundo os requerimentos do curso.
- Profundizar no estudo do fraseo e a interpretación.
- Dominar as tonalidades ata cinco alteracións.
- Desenvolver o programa establecido para cada curso en canto a leccións e exercicios propostos.
- Interpretar ante público, participando ao menos en dúas audicións das organizadas.

6.7.2 Contidos

Práctica da relaxación á hora de tocar. Realización de exercicios de inspiración-expiración. Estudo do son e a súa igualdade. Reforzo dos requerimentos do linguaxe musical para o nivel. Estudo da afinación. Práctica das articulacións: picado, legato, signos e dobre picado. Traballo da flexibilidade a velocidades lenta e media. Estudo da coordinación. Traballo do rexistro e as notas pedais. Desenvolvemento da memoria musical e a lectura a primeira vista. Traballo das dinámicas e agónicas. Estudo do fraseo e a interpretación. Práctica musical nas tonalidades ata cinco alteracións. Desenvolvemento do programa de leccións e exercicios establecidos. Interpretación ante público ao menos en dúas audicións.

6.7.3 Avaliación

Para proceder á avaliación do alumnado, o profesor contará co caderno de clase e a observación diaria da evolución. A nota definitiva obterase facendo media da nota técnica, a nota de programa e a nota de actitude, obedecendo a estas porcentaxes:

- Nota técnica > 60 %
- Nota de programa > 30%
- Nota de actitude > 10%

Con todo, para poder facer media haberá sempre que ter aprobadas as tres notas, pois ter algunha delas suspensa significaría incumprir os mínimos esixibles.

Criterios de avaliación

- Empregar o esforzo muscular e a respiración axeitada para a execución instrumental. Con este criterio preténdese avaliar o dominio da coordinación motriz e o equilibrio entre os indispensables esforzos musculares que require a execución instrumental e o grao de relaxación necesaria para evitar tensións que conduzan a unha perda de control na execución.
- Demostrar dominio na execución de estudos e obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Este criterio evalúa a capacidade de relacionar os coñecementos técnicos e teóricos necesarios para alcanzar unha interpretación axeitada.
- Demostrar sensibilidade auditiva na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento. Mediante este criterio preténdese avaliar o coñecemento das características e do funcionamento mecánico do instrumento e a utilización das súas posibilidades.
- Demostrar capacidade para abordar individualmente o estudo das obras de repertorio. Este criterio pretende avaliar a autonomía do alumnado e a súa

competencia para emprender o estudo individualizado e a resolución dos problemas que se lle susciten no estudo.

- Demostrar solvencia na lectura a primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento. Este criterio avalía a competencia progresiva que adquire o alumnado na lectura a primeira vista así coma su desenvolvemento para abordar a improvisación no instrumento aplicando os coñecementos adquiridos.
- Interpretar obras das distintas épocas e estilos coma solista e en grupo. Trátase de avaliar o coñecemento que o alumnado posúe do repertorio do seu instrumento e das seus obras máis representativas, así coma o grao de sensibilidade e imaxinación para aplicar os criterios estéticos correspondentes.
- Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios do estilo correspondente. Mediante este criterio valórase o dominio e a comprensión que o alumnado posúe das súas obras, así coma a capacidade de concentración sobre o resultado sonoro das mesmas.
- Demostrar a autonomía necesaria para abordar a interpretación dentro dos marxes de flexibilidade que permita o texto musical. Este criterio avalía o concepto persoal estilístico e a liberdade de interpretación dentro do respecto ó texto.
- Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos. Con este criterio quérese comprobar o desenvolvemento que o alumnado alcanzou en canto ós hábitos de estudo e a capacidade de autocrítica.
- Presentar en público un programa axeitado ó seu nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística. Mediante este criterio preténdese avaliar a capacidade de autocontrol e grao de madurez da súa personalidade artística.

Mínimos esixibles

- Completar o programa de leccións proposta ao menos ata o 50%.
- Dominar todas as escalas sinaladas para o curso.
- Participar dentro do curso polo menos en dúas audicións, interpretando sempre obras do nivel.
- Mostrar suficiente control dos contidos máis importantes para a práctica do trombón e presentes en todos os cursos, como son: a relaxación-respiración-cantidade aire, o son, os requerimentos de linguaxe musical, a afinación, a articulación-coordinación e o rexistro.
- Demostrar boa actitude e responsabilidade fronte á materia.

Procedementos e ferramentas de avaliación

Para avaliar a consecución dos contidos prácticos empregaranse indicadores de logro, para avaliar a adquisición de conceptos utilizaremos cuestionarios orais, e para as actitudes valerémonos da observación.

Criterios de cualificación

Á hora de cualificar estableceranse tres notas:

- A nota técnica representará o nivel xeral que o alumno ten co instrumento e xurdirá das seguintes porcentaxes: 15% respiración-relaxación-cantidade aire, 15% son, 10% requerimentos do linguaxe musical, 15% afinación, 15% articulación-coordinación, 15% rexistro, 5% lectura a vista-memoria e 10% interpretación (inclúe dinámicas-agónicas).
- A nota de programa establecerase segundo o grao de cumprimento que alcance o alumno sobre o programa de escalas, estudos e obras estipulado para o curso. Para obter 9 ou 10 será necesario interpretar correctamente dúas obras das sinaladas, o 90%-100% dos estudos e todas as escalas. Para obter 7 ou 8 será necesario interpretar correctamente dúas obras das programadas, 70%-80% dos estudos e todas as escalas. Para obter 5 ou 6 será necesario interpretar correctamente unha obras das sinaladas, 50%-60% dos estudos e todas as escalas. Obterase as cualificacións de 1, 2, 3 ou 4 cando non se chegue ao mínimo esixible, variando a nota en función do punto alcanzado.
- A nota de actitude virá dada polo comportamento xeral do alumno fronte a materia, e contemplará aspectos como a puntualidade, a responsabilidade co material, o interese, a disciplina, o respecto ao profesor, a formalidade á hora de ensaiar co pianista, etc

Deberase entender que todos e cada un dos obxetivos, contidos e criterios de avaliación mencionados anteriormente, serán aplicados de forma progresiva, de maneira que cada curso non será nada máis que un paso adiante para chegar ao seguinte. Isto posibilitará que o alumno se sinta cada vez máis seguro, comodo, motivado e por suposto poida afrontar obras, pasaxes e exercicios cada vez de maior dificultade coa mesma naturalidade, soltura e seguridade.

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

As ampliacións de matrícula serán propostas como norma xeral por iniciativa do titor unha vez consultado todo o profesorado que teña docencia co alumno/a, e estará reservada para aqueles casos en que se considere que a permanencia no curso e que está matriculado/a pode representar un conflito no desenvolvemento da aprendizaxe. Así mesmo, terá que preverse que a ampliación non suporá un problema no desenvolvemento normal do curso ao que accede.

Para a súa tramitación, será o titor o que o comunique a xefatura de estudos, e a avaliación realizarase nos prazos acordados en CCP de comezo de curso, sendo preciso ter superadas todas as materias para poder levarse a cabo.

A programación que se esixirá será a que se expón para o curso no que esté matriculado inicialmente.

6.7.4 Medidas de recuperación

Levaranse a cabo actividades de reforzo e recuperación para paliar as carencias cando haxa alumnos que non acadaron os contidos o fixérono de forma xusta. Estas actividades estarán centradas en traballar aquelas partes da técnica base que máis necesite o alumno en cuestión. Tamén se propoñerán actividades de ampliación basadas en exercicios técnicos correspondentes a un nivel superior para aqueles que superaron as actividades olgadamente.

Por outro lado, cando un alumno supere o curso pero a materia de trombón quede pendente, dado o carácter continuo da ensinanza da música, o rapaz deberá acadar o nivel do curso pendente antes de comezar co temario do seguinte. Non obstante, e considerando que o programa de cada curso é flexible, poderíase intercalar obras e exercicios de ambos cursos, sempre tendo en conta o criterio do profesor.

Procedementos de recuperación ordinarios

Nos casos en que, de acordo co procedemento disposto nas Normas de Organización e Funcionamento vixentes, o alumno/a perda o dereito á avaliación continua, dito alumno/a terá dereito a realizar unha proba específica –marcada en data e no mesmo horario de clase–, na que se avalíen obxectivamente os seus coñecementos a efectos da superación da materia.

Probas extraordinarias de setembro

Para aqueles alumnos que non superen o curso no mes de xuño farase unha proba en setembro, para a cal entrará o temario do curso enteiro. O alumno deberá interpretar un número de estudos determinados polo profesor entre tódolos sinalados na programación, así coma dúas obras das indicadas

tamén para o curso. En devandita proba, o tempo de interpretación será entre 30 e 45 minutos.

6.7.5 Recursos didácticos

Recursos de aula: mesa, cadeiras suficientes, útiles de escritura, lousa con pentagramas, atrís suficientes, metrónomo, afinador, equipo de música, espello de corpo enteiro, piano acústico, os instrumentos de metal precisos para o bo desenvolvemento das clases e un armario-andel para podelos gardar.

Recursos do centro: minidisc, cámara de vídeo, reprodutor de vídeo, internet... os cales se precisarán nalgúns momentos puntuais.

Biblioteca de aula cos libros de estudo, exercicios e obras necesarias.

Cada alumno achegará o seu instrumento e accesorios de limpeza, así como os libros de estudos e exercicios.

Métodos:

- Melodious Etudes for Trombone _____ J. Rochut
- 31 Études Brillantes _____ M. Bléger
- Douze Études Mélodiques _____ H. Busser
- Études Variées Vol. 8 _____ J. Naulais
- Escalas maiores e menores ata 5 alteracións.

Temporalización:

❖ Primeira avaliación:

- Melodious Etudes (Leccións 25 á 28).
- 31 Études Brillantes (Leccións 13 á 16).
- Douze Études Mélodiques (Leccións 1 e 2).
- Escalas de Re b M e Sib m.

❖ Segunda avaliación:

- Melodious Etudes (Leccións 29 á 32).
- 31 Études Brillantes (Leccións 17 á 19).
- Douze Études Mélodiques (Leccións 3 e 6).
- Études Variées Vol. 8 (Leccións 2 e 3).
- Escalas de Si M e Sol# m.

❖ Terceira avaliación:

- Melodious Etudes (Leccións 33 á 36).
- 31 Études Brillantes (Leccións 20, 30 e 31).
- Études Variées Vol. 8 (Leccións 4, 5, 6 e 8).
- Repaso de todas as escalas ata 5 alteracións.

Obras:

- ◆ Sonata nº 2 _____ J. E. Galliard
- ◆ Sonata _____ G. Jacob
- ◆ Concertpiece _____ H. Busser
- ◆ Sonata nº 6 _____ J. E. Galliard
- ◆ Sonatina _____ B. Hummel
- ◆ Sonata D-Dur _____ A. Caldara
- ◆ Romance _____ A. Jorgensen
- ◆ Obras de nivel semellante ás anteriores.

Obras Trombón Baixo:

- ◆ Overwegingen _____ P. Cabus
- ◆ Suite _____ W. S. Hartley
- ◆ Andante _____ S. Leduc
- ◆ Être ou ne pas Être _____ H. Tomasi
- ◆ Obras de nivel semellante ás anteriores.

6.8 Curso: 4º GRAO PROFESIONAL

6.8.1 Obxectivos

- Empregar de forma correcta e permanente a respiración e relaxación á hora da práctica instrumental.
- Perfeccionar o control e calidade do son, e tamén a igualdade sonora en todo o rexistro.
- Dominar suficientemente os requerimentos de linguaxe musical para este nivel (medidas, clave de Do, compases,...)
- Consolidar a afinación en todo o rexistro corrixindo cando sexa necesario.
- Perfeccionar o legato, a flexibilidade e o dobre picado.
- Mostrar unha correcta coordinación entre vara-lingua.
- Dominar o rexistro ata o Si 4 e consolidar as notas pedais.
- Desenvolver a memoria musical e a lectura a primeira vista.
- Ampliar as dinámicas e agónicas segundo os requerimentos do curso.
- Perfeccionar o fraseo e a interpretación.
- Dominar as tonalidades ata seis alteracións.
- Desenvolver o programa establecido para cada curso en canto a leccións e exercicios propostos.
- Interpretar ante público, participando ao menos en dúas audicións das organizadas.

6.8.2 Contidos

Práctica da relaxación á hora de tocar. Realización de exercicios de inspiración-expiración. Estudo do son e a súa igualdade. Reforzo dos requerimentos do linguaxe musical para o nivel. Estudo da afinación. Práctica das articulacións: picado, legato, signos e dobre picado. Traballo da flexibilidade a velocidades lenta e media. Estudo da coordinación. Traballo do rexistro e as notas pedais. Desenvolvemento da memoria musical e a lectura a primeira vista. Traballo das dinámicas e agónicas. Estudo do fraseo e a interpretación. Práctica musical nas tonalidades ata seis alteracións. Desenvolvemento do programa de leccións e exercicios establecidos. Interpretación ante público ao menos en dúas audicións.

6.8.3 Avaliación

Para proceder á avaliación do alumnado, o profesor contará co caderno de clase e a observación diaria da evolución. A nota definitiva obterase facendo media da nota técnica, a nota de programa e a nota de actitude, obedecendo a estas porcentaxes:

- Nota técnica > 60 %
- Nota de programa > 30%
- Nota de actitude > 10%

Con todo, para poder facer media haberá sempre que ter aprobadas as tres notas, pois ter algunha delas suspensa significaría incumprir os mínimos esixibles.

Criterios de avaliación

- Empregar o esforzo muscular e a respiración axeitada para a execución instrumental. Con este criterio preténdese avaliar o dominio da coordinación motriz e o equilibrio entre os indispensables esforzos musculares que require a execución instrumental e o grao de relaxación necesaria para evitar tensións que conduzan a unha perda de control na execución.
- Demostrar dominio na execución de estudos e obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Este criterio evalúa a capacidade de relacionar os coñecementos técnicos e teóricos necesarios para alcanzar unha interpretación axeitada.
- Demostrar sensibilidade auditiva na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento. Mediante este criterio preténdese avaliar o coñecemento das características e do funcionamento mecánico do instrumento e a utilización das súas posibilidades.
- Demostrar capacidade para abordar individualmente o estudo das obras de repertorio. Este criterio pretende avaliar a autonomía do alumnado e a súa

competencia para emprender o estudo individualizado e a resolución dos problemas que se lle susciten no estudo.

- Demostrar solvencia na lectura a primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento. Este criterio avalía a competencia progresiva que adquire o alumnado na lectura a primeira vista así coma su desenvolvemento para abordar a improvisación no instrumento aplicando os coñecementos adquiridos.
- Interpretar obras das distintas épocas e estilos coma solista e en grupo. Trátase de avaliar o coñecemento que o alumnado posúe do repertorio do seu instrumento e das seus obras máis representativas, así coma o grao de sensibilidade e imaxinación para aplicar os criterios estéticos correspondentes.
- Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios do estilo correspondente. Mediante este criterio valórase o dominio e a comprensión que o alumnado posúe das súas obras, así coma a capacidade de concentración sobre o resultado sonoro das mesmas.
- Demostrar a autonomía necesaria para abordar a interpretación dentro dos marxes de flexibilidade que permita o texto musical. Este criterio avalía o concepto persoal estilístico e a liberdade de interpretación dentro do respecto ó texto.
- Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos. Con este criterio quérese comprobar o desenvolvemento que o alumnado alcanzou en canto ós hábitos de estudo e a capacidade de autocrítica.
- Presentar en público un programa axeitado ó seu nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística. Mediante este criterio preténdese avaliar a capacidade de autocontrol e grao de madurez da súa personalidade artística.

Mínimos esixibles

- Completar o programa de leccións proposta ao menos ata o 50%.
- Dominar todas as escalas sinaladas para o curso.
- Participar dentro do curso polo menos en dúas audicións, interpretando sempre obras do nivel.
- Mostrar suficiente control dos contidos máis importantes para a práctica do trombón e presentes en todos os cursos, como son: a relaxación-respiración-cantidade aire, o son, os requerimentos de linguaxe musical, a afinación, a articulación-coordinación e o rexistro.
- Demostrar boa actitude e responsabilidade fronte á materia.

Procedementos e ferramentas de avaliación

Para avaliar a consecución dos contidos prácticos empregaranse indicadores de logro, para avaliar a adquisición de conceptos utilizaremos cuestionarios orais, e para as actitudes valerémonos da observación.

Criterios de cualificación

Á hora de cualificar estableceranse tres notas:

- A nota técnica representará o nivel xeral que o alumno ten co instrumento e xurdirá das seguintes porcentaxes: 15% respiración-relaxación-cantidade aire, 15% son, 10% requerimentos do linguaxe musical, 15% afinación, 15% articulación-coordinación, 15% rexistro, 5% lectura a vista-memoria e 10% interpretación (inclúe dinámicas-agónicas).
- A nota de programa establecerase segundo o grao de cumprimento que alcance o alumno sobre o programa de escalas, estudos e obras estipulado para o curso. Para obter 9 ou 10 será necesario interpretar correctamente dúas obras das sinaladas, o 90%-100% dos estudos e todas as escalas. Para obter 7 ou 8 será necesario interpretar correctamente dúas obras das programadas, 70%-80% dos estudos e todas as escalas. Para obter 5 ou 6 será necesario interpretar correctamente unha obras das sinaladas, 50%-60% dos estudos e todas as escalas. Obterase as cualificacións de 1, 2, 3 ou 4 cando non se chegue ao mínimo esixible, variando a nota en función do punto alcanzado.
- A nota de actitude virá dada polo comportamento xeral do alumno fronte a materia, e contemplará aspectos como a puntualidade, a responsabilidade co material, o interese, a disciplina, o respecto ao profesor, a formalidade á hora de ensaiar co pianista, etc

Deberase entender que todos e cada un dos obxetivos, contidos e criterios de avaliación mencionados anteriormente, serán aplicados de forma progresiva, de maneira que cada curso non será nada máis que un paso adiante para chegar ao seguinte. Isto posibilitará que o alumno se sinta cada vez máis seguro, comodo, motivado e por suposto poida afrontar obras, pasaxes e exercicios cada vez de maior dificultade coa mesma naturalidade, soltura e seguridade.

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

As ampliacións de matrícula serán propostas como norma xeral por iniciativa do titor unha vez consultado todo o profesorado que teña docencia co alumno/a, e estará reservada para aqueles casos en que se considere que a permanencia no curso e que está matriculado/a pode representar un conflito no desenvolvemento da aprendizaxe. Así mesmo, terá que preverse que a ampliación non suporá un problema no desenvolvemento normal do curso ao que accede.

Para a súa tramitación, será o titor o que o comunique a xefatura de estudos, e a avaliación realizarase nos prazos acordados en CCP de comezo de curso, sendo preciso ter superadas todas as materias para poder levarse a cabo.

A programación que se esixirá será a que se expón para o curso no que esté matriculado inicialmente.

6.8.4 Medidas de recuperación

Levaranse a cabo actividades de reforzo e recuperación para paliar as carencias cando haxa alumnos que non acadaron os contidos o fixérono de forma xusta. Estas actividades estarán centradas en traballar aquelas partes da técnica base que máis necesite o alumno en cuestión. Tamén se propoñerán actividades de ampliación basadas en exercicios técnicos correspondentes a un nivel superior para aqueles que superaron as actividades olgadamente.

Por outro lado, cando un alumno supere o curso pero a materia de trombón quede pendente, dado o carácter continuo da ensinanza da música, o rapaz deberá acadar o nivel do curso pendente antes de comezar co temario do seguinte. Non obstante, e considerando que o programa de cada curso é flexible, poderíase intercalar obras e exercicios de ambos cursos, sempre tendo en conta o criterio do profesor.

Procedementos de recuperación ordinarios

Nos casos en que, de acordo co procedemento disposto nas Normas de Organización e Funcionamento vixentes, o alumno/a perda o dereito á avaliación continua, dito alumno/a terá dereito a realizar unha proba específica –marcada en data e no mesmo horario de clase–, na que se avalíen obxectivamente os seus coñecementos a efectos da superación da materia.

Probas extraordinarias de setembro

Para aqueles alumnos que non superen o curso no mes de xuño farase unha proba en setembro, para a cal entrará o temario do curso enteiro. O alumno deberá interpretar un número de estudos determinados polo profesor entre tódolos sinalados na programación, así coma dúas obras das indicadas

tamén para o curso. En devandita proba, o tempo de interpretación será entre 30 e 45 minutos.

6.8.5 Recursos didácticos

Recursos de aula: mesa, cadeiras suficientes, útiles de escritura, lousa con pentagramas, atrís suficientes, metrónomo, afinador, equipo de música, espello de corpo enteiro, piano acústico, os instrumentos de metal precisos para o bo desenvolvemento das clases e un armario-andel para podelos gardar.

Recursos do centro: minidisc, cámara de vídeo, reprodutor de vídeo, internet... os cales se precisarán nalgúns momentos puntuais.

Biblioteca de aula cos libros de estudo, exercicios e obras necesarias.

Cada alumno achegará o seu instrumento e accesorios de limpeza, así como os libros de estudos e exercicios.

Métodos:

- Melodious Etudes for Trombone _____ J. Rochut
- 31 Études Brillantes _____ M. Bléger
- Dix Caprices _____ M. Bléger
- Études Variées Vol. 5 _____ J. Naulais
- Escalas maiores e menores ata 6 alteracións.

Temporalización:

❖ Primeira avaliación:

- Melodious Etudes (Leccións 37 á 40).
- 31 Études Brillantes (Leccións 8, 12, 17, 19 e 30).
- Études Variées Vol. 5 (Leccións 1 e 2).
- Escalas de Solb M e Mib m.

❖ Segunda avaliación:

- Melodious Etudes (Leccións 41 á 44).
- Dix Caprices (Leccións 1 á 4).
- Études Variées Vol. 5 (Leccións 3 e 4).
- Escalas de Fa# M e Re# m.

❖ Terceira avaliación:

- Melodious Etudes (Leccións 45 á 48).
- Dix Caprices (Leccións 5 á 8).
- Études Variées Vol. 5 (Leccións 5 e 7).
- Repaso de todas as escalas ata 6 alteracións.

Obras:

- ◆ Sonatina _____ J. Boda
- ◆ Romance _____ C. M. Von Weber
- ◆ Sonata La m _____ B. Marcello
- ◆ Étude de Concert _____ M. Poot
- ◆ Concertino _____ E. Sachse
- ◆ Concerto nº1 _____ V. Blazhevich
- ◆ Fantasie _____ E. Desportes
- ◆ Sonata nº 3 _____ J. E. Galliard
- ◆ Sonatina _____ B. Kelly
- ◆ Impromptu (versión difícil) _____ A. Massis
- ◆ Obras de nivel semellante ás anteriores.

Obras Trombón Baixo:

- ◆ Air et Final _____ R. Planel
- ◆ Concertino Basso _____ R. Lieb
- ◆ Fantasia _____ Sy Brandon
- ◆ Obras de nivel semellante ás anteriores.

6.9 Curso: 5º GRAO PROFESIONAL

6.9.1 Obxectivos

- Empregar de forma correcta e permanente a respiración e relaxación á hora da práctica instrumental.
- Consolidar o control e calidade do son, e tamén a igualdade sonora en todo o rexistro.
- Dominar suficientemente os requerimentos de linguaxe musical para este nivel (medidas, clave de Do, compases,...)
- Mostrar un uso correcto da afinación en todo o rexistro.
- Dominar o legato, a flexibilidade, consolidar o dobre picado e iniciar o estudo do triple picado e dos trinos.
- Mostrar unha correcta coordinación entre vara-lingua.
- Dominar o rexistro ata o Do 4 e consolidar as notas pedais.
- Desenvolver a memoria musical e a lectura a primeira vista.
- Ampliar as dinámicas e agónicas segundo os requerimentos do curso.
- Consolidar o dominio do fraseo e a interpretación.
- Dominar as tonalidades ata sete alteracións.
- Desenvolver o programa establecido para cada curso en canto a leccións e exercicios propostos.

- Interpretar ante público, participando ao menos en dúas audicións das organizadas.

6.9.2 Contidos

Práctica da relaxación á hora de tocar. Realización de exercicios de inspiración-expiración. Estudo do son e a súa igualdade. Reforzo dos requerimentos do linguaxe musical para o nivel. Estudo da afinación. Práctica das articulacions: picado, legato, signos, dobre, e triple picado. Traballo da flexibilidade en todas as velocidades (lenta, media e rápida) e dos trinos de beizo. Estudo da coordinación. Traballo do rexistro e as notas pedais. Desenvolvemento da memoria musical e a lectura a primeira vista. Traballo das dinámicas e agóxicas. Estudo do fraseo e a interpretación. Práctica musical nas tonalidades ata sete alteracións. Desenvolvemento do programa de leccións e exercicios establecidos. Interpretación ante público ao menos en dúas audicións.

6.9.3 Avaliación

Para proceder á avaliación do alumnado, o profesor contará co caderno de clase e a observación diaria da evolución. A nota definitiva obterase facendo media da nota técnica, a nota de programa e a nota de actitude, obedecendo a estas porcentaxes:

- Nota técnica > 60 %
- Nota de programa > 30%
- Nota de actitude > 10%

Con todo, para poder facer media haberá sempre que ter aprobadas as tres notas, pois ter algunha delas suspensa significaría incumprir os mínimos esixibles.

Criterios de avaliación

- Empregar o esforzó muscular e a respiración axeitada para a execución instrumental. Con este criterio preténdese avaliar o dominio da coordinación motriz e o equilibrio entre os indispensables esforzos musculares que require a execución instrumental e o grao de relaxación necesaria para evitar tensións que conduzan a unha perda de control na execución.
- Demostrar dominio na execución de estudos e obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Este criterio evalúa a capacidade de relacionar os coñecementos técnicos e teóricos necesarios para alcanzar unha interpretación axeitada.
- Demostrar sensibilidade auditiva na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento. Mediante este criterio preténdese avaliar o

coñecemento das características e do funcionamento mecánico do instrumento e a utilización das súas posibilidades.

- Demostrar capacidade para abordar individualmente o estudo das obras de repertorio. Este criterio pretende avaliar a autonomía do alumnado e a súa competencia para emprender o estudo individualizado e a resolución dos problemas que se lle susciten no estudo.
- Demostrar solvencia na lectura a primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento. Este criterio avalía a competencia progresiva que adquire o alumnado na lectura a primeira vista así coma su desenvoltura para abordar a improvisación no instrumento aplicando os coñecementos adquiridos.
- Interpretar obras das distintas épocas e estilos coma solista e en grupo. Trátase de avaliar o coñecemento que o alumnado posúe do repertorio do seu instrumento e das seus obras máis representativas, así coma o grao de sensibilidade e imaxinación para aplicar os criterios estéticos correspondentes.
- Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios do estilo correspondente. Mediante este criterio valórase o dominio e a comprensión que o alumnado posúe das súas obras, así coma a capacidade de concentración sobre o resultado sonoro das mesmas.
- Demostrar a autonomía necesaria para abordar a interpretación dentro dos marxes de flexibilidade que permita o texto musical. Este criterio avalía o concepto persoal estilístico e a liberdade de interpretación dentro do respecto ó texto.
- Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos. Con este criterio quérese comprobar o desenvolvemento que o alumnado alcanzou en canto ós hábitos de estudo e a capacidade de autocrítica.
- Presentar en público un programa axeitado ó seu nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística. Mediante este criterio preténdese avaliar a capacidade de autocontrol e grao de madurez da súa personalidade artística.

Mínimos esixibles

- Completar o programa de leccións proposta ao menos ata o 50%.
- Dominar todas as escalas sinaladas para o curso.
- Participar dentro do curso polo menos en dúas audicións, interpretando sempre obras do nivel.
- Mostrar suficiente control dos contidos máis importantes para a práctica do trombón e presentes en todos os cursos, como son: a relaxación-respiración-cantidade aire, o son, os requerimentos de linguaxe musical, a afinación, a articulación-coordinación e o rexistro.

- Demostrar boa actitude e responsabilidade fronte á materia.

Procedementos e ferramentas de avaliación

Para avaliar a consecución dos contidos prácticos empregaranse indicadores de logro, para avaliar a adquisición de conceptos utilizaremos cuestionarios orais, e para as actitudes valerémonos da observación.

Criterios de cualificación

Á hora de cualificar estableceranse tres notas:

- A nota técnica representará o nivel xeral que o alumno ten co instrumento e xurdirá das seguintes porcentaxes: 15% respiración-relaxación-cantidade aire, 15% son, 10% requerimentos do linguaxe musical, 15% afinación, 15% articulación-coordinación, 15% rexistro, 5% lectura a vista-memoria e 10% interpretación (inclúe dinámicas-agónicas).
- A nota de programa establecerase segundo o grao de cumprimento que alcance o alumno sobre o programa de escalas, estudos e obras estipulado para o curso. Para obter 9 ou 10 será necesario interpretar correctamente dúas obras das sinaladas, o 90%-100% dos estudos e todas as escalas. Para obter 7 ou 8 será necesario interpretar correctamente dúas obras das programadas, 70%-80% dos estudos e todas as escalas. Para obter 5 ou 6 será necesario interpretar correctamente unha obras das sinaladas, 50%-60% dos estudos e todas as escalas. Obterase as cualificacións de 1, 2, 3 ou 4 cando non se chegue ao mínimo esixible, variando a nota en función do punto alcanzado.
- A nota de actitude virá dada polo comportamento xeral do alumno fronte a materia, e contemplará aspectos como a puntualidade, a responsabilidade co material, o interese, a disciplina, o respecto ao profesor, a formalidade á hora de ensaiar co pianista, etc

Deberase entender que todos e cada un dos obxetivos, contidos e criterios de avaliación mencionados anteriormente, serán aplicados de forma progresiva, de maneira que cada curso non será nada máis que un paso adiante para chegar ao seguinte. Isto posibilitará que o alumno se sinta cada vez máis seguro, comodo, motivado e por suposto poida afrontar obras, pasaxes e exercicios cada vez de maior dificultade coa mesma naturalidade, soltura e seguridade.

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

As ampliacións de matrícula serán propostas como norma xeral por iniciativa do titor unha vez consultado todo o profesorado que teña docencia co alumno/a, e estará reservada para aqueles casos en que se considere que a permanencia no curso e que está matriculado/a pode representar un conflito no desenvolvemento da aprendizaxe. Así mesmo, terá que preverse que a ampliación non suporá un problema no desenvolvemento normal do curso ao que accede.

Para a súa tramitación, será o titor o que o comunique a xefatura de estudos, e a avaliación realizarase nos prazos acordados en CCP de comezo de curso, sendo preciso ter superadas todas as materias para poder levarse a cabo.

A programación que se esixirá será a que se expón para o curso no que esté matriculado inicialmente.

6.9.4 Medidas de recuperación

Levaranse a cabo actividades de reforzo e recuperación para paliar as carencias cando haxa alumnos que non acadaron os contidos o fixérono de forma xusta. Estas actividades estarán centradas en traballar aquelas partes da técnica base que máis necesite o alumno en cuestión. Tamén se propoñerán actividades de ampliación basadas en exercicios técnicos correspondentes a un nivel superior para aqueles que superaron as actividades olgadamente.

Por outro lado, cando un alumno supere o curso pero a materia de trombón quede pendente, dado o carácter continuo da ensinanza da música, o rapaz deberá acadar o nivel do curso pendente antes de comezar co temario do seguinte. Non obstante, e considerando que o programa de cada curso é flexible, poderíase intercalar obras e exercicios de ambos cursos, sempre tendo en conta o criterio do profesor.

Procedementos de recuperación ordinarios

Nos casos en que, de acordo co procedemento disposto nas Normas de Organización e Funcionamento vixentes, o alumno/a perda o dereito á avaliación continua, dito alumno/a terá dereito a realizar unha proba específica –marcada en data e no mesmo horario de clase–, na que se avalíen obxectivamente os seus coñecementos a efectos da superación da materia.

Probas extraordinarias de setembro

Para aqueles alumnos que non superen o curso no mes de xuño farase unha proba en setembro, para a cal entrará o temario do curso enteiro. O alumno deberá interpretar un número de estudos determinados polo profesor entre tódolos sinalados na programación, así coma dúas obras das indicadas

tamén para o curso. En devandita proba, o tempo de interpretación será entre 30 e 45 minutos.

6.9.5 Recursos didácticos

Recursos de aula: mesa, cadeiras suficientes, útiles de escritura, lousa con pentagramas, atrís suficientes, metrónomo, afinador, equipo de música, espello de corpo enteiro, piano acústico, os instrumentos de metal precisos para o bo desenvolvemento das clases e un armario-andel para podelos gardar.

Recursos do centro: minidisc, cámara de vídeo, reprodutor de vídeo, internet... os cales se precisarán nalgúns momentos puntuais.

Biblioteca de aula cos libros de estudo, exercicios e obras necesarias.

Cada alumno achegará o seu instrumento e accesorios de limpeza, así como os libros de estudos e exercicios.

Métodos:

- Melodious Etudes for Trombone _____ J. Rochut
- Études Variées Vol. 5 _____ J. Naulais
- 18 Etudes for Trombone _____ S. Vasilyev
- 34 Etudes _____ F. Vobaron
- Études Variées Vol. 8 _____ J. Naulais
- Études Variées Vol. 11 _____ J. Naulais
- Escalas maiores e menores ata 7 alteracións.

Temporalización:

❖ Primeira avaliación:

- Melodious Etudes (Leccións 49 á 52).
- 34 Etudes (Leccións 4 e 17)
- 18 Etudes (Leccións 2 e 8).
- Études Variées Vol. 11 (Leccións 2 e 3).
- Escalas de Dob M e Lab m.

❖ Segunda avaliación:

- Melodious Etudes (Leccións 53 á 56).
- 18 Etudes (Leccións 3 e 13).
- Études Variées Vol. 5 (Leccións 6 e 9).
- Études Variées Vol. 11 (Leccións 4 e 6).
- Escalas de Do# M e La# m.

❖ Terceira avaliación:

- Melodious Etudes (Leccións 57 á 60).
- 18 Etudes (Leccións 5 e 7).

- Études Variées Vol. 8 (Leccións 7 e 10).
- Études Variées Vol. 11 (Leccións 1 e 11).
- Repaso de todas as escalas ata 7 alteracións.

Obras:

- ◆ Impromptu _____ E. Bigot
- ◆ Sonata _____ R. A. Crosby
- ◆ Cavatine _____ C. Saint-Saëns
- ◆ Sonatina _____ K. Serocki
- ◆ Sonata _____ S. Sulek
- ◆ Sonata nº 1 _____ A. Vivaldi
- ◆ Morceau Symphonique _____ A. Guilmant
- ◆ Hommage a Bach _____ E. Bozza
- ◆ Obras de nivel semellante ás anteriores.

Obras Trombón Baixo:

- ◆ Concert Study _____ J. Horovitz
- ◆ Fantaisie _____ P. Petit
- ◆ Koncertantes Allegro _____ A. Lebedjev
- ◆ Introduction, Romance et Allegro _____ P. Lantier
- ◆ Obras de nivel semellante ás anteriores.

6.10 Curso: 6º GRAO PROFESIONAL

6.10.1 Obxectivos

- Empregar de forma correcta e permanente a respiración e relaxación á hora da práctica instrumental.
- Mostrar un son de calidade e homoxéneo en todo o rexistro con control sobre a columna de aire.
- Dominar suficientemente os requerimentos de linguaxe musical para este nivel (medidas, clave de Do, compases,...)
- Mostrar un uso correcto da afinación en todo o rexistro.
- Dominar o legato, a flexibilidade e o dobre picado, e mellorar o triple picado e os trinos.
- Mostrar unha correcta coordinación entre vara-lingua.
- Dominar o rexistro ata o Do# 4 e consolidar as notas pedais.
- Desenvolver a memoria musical e a lectura a primeira vista.
- Ampliar as dinámicas e agónicas segundo os requerimentos do curso.

- Mostrar dominio do fraseo e a interpretación.
- Dominar as tonalidades ata sete alteracións.
- Desenvolver o programa establecido para cada curso en canto a leccións e exercicios propostos.
- Interpretar ante público, participando ao menos en dúas audicións das organizadas.

6.10.2 Contidos

Práctica da relaxación á hora de tocar. Realización de exercicios de inspiración-expiración. Estudo do son e a súa igualdade. Reforzo dos requerimentos do linguaxe musical para o nivel. Estudo da afinación. Práctica das articulacións: picado, legato, signos, dobre, e triple picado. Traballo da flexibilidade en todas as velocidades (lenta, media e rápida) e dos trinos de beizo. Estudo da coordinación. Traballo do rexistro e as notas pedais. Desenvolvemento da memoria musical e a lectura a primeira vista. Traballo das dinámicas e agónicas. Estudo do fraseo e a interpretación. Práctica musical nas tonalidades ata sete alteracións. Desenvolvemento do programa de leccións e exercicios establecidos. Interpretación ante público ao menos en dúas audicións.

6.10.3 Avaliación

Para proceder á avaliación do alumnado, o profesor contará co caderno de clase e a observación diaria da evolución. A nota definitiva obterase facendo media da nota técnica, a nota de programa e a nota de actitude, obedecendo a estas porcentaxes:

- Nota técnica > 60 %
- Nota de programa > 30%
- Nota de actitude > 10%

Con todo, para poder facer media haberá sempre que ter aprobadas as tres notas, pois ter algunha delas suspensa significaría incumprir os mínimos esixibles.

Criterios de avaliación

- Empregar o esforzó muscular e a respiración axeitada para a execución instrumental. Con este criterio preténdese avaliar o dominio da coordinación motriz e o equilibrio entre os indispensables esforzos musculares que require a execución instrumental e o grao de relaxación necesaria para evitar tensións que conduzan a unha perda de control na execución.
- Demostrar dominio na execución de estudos e obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Este criterio evalúa a capacidade de

relacionar os coñecementos técnicos e teóricos necesarios para alcanzar unha interpretación axeitada.

- Demostrar sensibilidade auditiva na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento. Mediante este criterio preténdese avaliar o coñecemento das características e do funcionamento mecánico do instrumento e a utilización das súas posibilidades.
- Demostrar capacidade para abordar individualmente o estudo das obras de repertorio. Este criterio pretende avaliar a autonomía do alumnado e a súa competencia para emprender o estudo individualizado e a resolución dos problemas que se lle susciten no estudo.
- Demostrar solvencia na lectura a primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento. Este criterio avalía a competencia progresiva que adquire o alumnado na lectura a primeira vista así coma su desenvolvemento para abordar a improvisación no instrumento aplicando os coñecementos adquiridos.
- Interpretar obras das distintas épocas e estilos coma solista e en grupo. Trátase de avaliar o coñecemento que o alumnado posúe do repertorio do seu instrumento e das seus obras máis representativas, así coma o grao de sensibilidade e imaxinación para aplicar os criterios estéticos correspondentes.
- Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios do estilo correspondente. Mediante este criterio valórase o dominio e a comprensión que o alumnado posúe das súas obras, así coma a capacidade de concentración sobre o resultado sonoro das mesmas.
- Demostrar a autonomía necesaria para abordar a interpretación dentro dos marxes de flexibilidade que permita o texto musical. Este criterio avalía o concepto persoal estilístico e a liberdade de interpretación dentro do respecto ó texto.
- Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos. Con este criterio quérese comprobar o desenvolvemento que o alumnado alcanzou en canto ós hábitos de estudo e a capacidade de autocrítica.
- Presentar en público un programa axeitado ó seu nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística. Mediante este criterio preténdese avaliar a capacidade de autocontrol e grao de madurez da súa personalidade artística.

Mínimos esixibles

- Completar o programa de leccións proposta ao menos ata o 50%.
- Dominar todas as escalas sinaladas para o curso.
- Participar dentro do curso polo menos en dúas audicións, interpretando sempre obras do nivel.

- Mostrar suficiente control dos contidos máis importantes para a práctica do trombón e presentes en todos os cursos, como son: a relaxación-respiración-cantidade aire, o son, os requerimentos de linguaxe musical, a afinación, a articulación-coordinación e o rexistro.
- Demostrar boa actitude e responsabilidade fronte á materia.

Procedementos e ferramentas de avaliación

Para avaliar a consecución dos contidos prácticos empregaranse indicadores de logro, para avaliar a adquisición de conceptos utilizaremos cuestionarios orais, e para as actitudes valerémonos da observación.

Criterios de cualificación

Á hora de cualificar estableceranse tres notas:

- A nota técnica representará o nivel xeral que o alumno ten co instrumento e xurdirá das seguintes porcentaxes: 15% respiración-relaxación-cantidade aire, 15% son, 10% requerimentos do linguaxe musical, 15% afinación, 15% articulación-coordinación, 15% rexistro, 5% lectura a vista-memoria e 10% interpretación (inclúe dinámicas-agónicas).
- A nota de programa establecerase segundo o grao de cumprimento que alcance o alumno sobre o programa de escalas, estudos e obras estipulado para o curso. Para obter 9 ou 10 será necesario interpretar correctamente dúas obras das sinaladas, o 90%-100% dos estudos e todas as escalas. Para obter 7 ou 8 será necesario interpretar correctamente dúas obras das programadas, 70%-80% dos estudos e todas as escalas. Para obter 5 ou 6 será necesario interpretar correctamente unha obras das sinaladas, 50%-60% dos estudos e todas as escalas. Obterase as cualificacións de 1, 2, 3 ou 4 cando non se chegue ao mínimo esixible, variando a nota en función do punto alcanzado.
- A nota de actitude virá dada polo comportamento xeral do alumno fronte a materia, e contemplará aspectos como a puntualidade, a responsabilidade co material, o interese, a disciplina, o respecto ao profesor, a formalidade á hora de ensaiar co pianista, etc

Deberase entender que todos e cada un dos obxetivos, contidos e criterios de avaliación mencionados anteriormente, serán aplicados de forma progresiva, de maneira que cada curso non será nada máis que un paso adiante para chegar ao seguinte. Isto posibilitará que o alumno se sinta cada vez máis seguro, comodo, motivado e por suposto poida afrontar obras,

pasaxes e exercicios cada vez de maior dificultade coa mesma naturalidade, soltura e seguridade.

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Non posible neste curso.

6.10.4 Medidas de recuperación

Levaranse a cabo actividades de reforzo e recuperación para paliar as carencias cando haxa alumnos que non acadaron os contidos o fixérono de forma xusta. Estas actividades estarán centradas en traballar aquelas partes da técnica base que máis necesite o alumno en cuestión. Tamén se propoñerán actividades de ampliación basadas en exercicios técnicos correspondentes a un nivel superior para aqueles que superaron as actividades olgadamente.

Procedementos de recuperación ordinarios

Nos casos en que, de acordo co procedemento disposto nas Normas de Organización e Funcionamento vixentes, o alumno/a perda o dereito á avaliación continua, dito alumno/a terá dereito a realizar unha proba específica –marcada en data e no mesmo horario de clase–, na que se avalíen obxectivamente os seus coñecementos a efectos da superación da materia.

Probas extraordinarias de setembro

Para aqueles alumnos que non superen o curso no mes de xuño farase unha proba en setembro, para a cal entrará o temario do curso enteiro. O alumno deberá interpretar un número de estudos determinados polo profesor entre tódolos sinalados na programación, así coma dúas obras das indicadas tamén para o curso. En devandita proba, o tempo de interpretación será entre 30 e 45 minutos.

6.10.5 Recursos didácticos

Recursos de aula: mesa, cadeiras suficientes, útiles de escritura, lousa con pentagramas, atrís suficientes, metrónomo, afinador, equipo de música, espello de corpo enteiro, piano acústico, os instrumentos de metal precisos para o bo desenvolvemento das clases e un armario-andel para podelos gardar.

Recursos do centro: minidisc, cámara de vídeo, reprodutor de vídeo, internet... os cales se precisarán nalgúns momentos puntuais.

Biblioteca de aula cos libros de estudo, exercicios e obras necesarias.

Cada alumno achegará o seu instrumento e accesorios de limpeza, así como os libros de estudos e exercicios.

Métodos:

- Melodious Etudes for Trombone _____ J. Rochut
- 18 Etudes for Trombone _____ S. Vasilyev
- Études Variées Vol. 11 _____ J. Naulais
- 30 Etudes Modernes _____ H. Couillaud
- Escalas maiores e menores ata 7 alteracións, armónicas e melódicas.

Temporalización:

❖ Primeira avaliación:

- Melodious Etudes (Leccións 61 á 64).
- 18 Etudes (Leccións 9 e 11).
- Études Variées Vol. 11 (Leccións 6 e 8).
- 30 Etudes Modernes (Leccións 3 e 4).
- Repaso das escalas maiores, menores, armónicas e melódicas ata 7 alteracións.

❖ Segunda avaliación:

- Melodious Etudes (Leccións 65 á 68).
- 18 Etudes (Leccións 4 e 10).
- Études Variées Vol. 11 (Leccións 7 e 9).
- 30 Etudes Modernes (Leccións 12 e 13).
- Repaso das escalas maiores, menores, armónicas e melódicas ata 7 alteracións.

❖ Terceira avaliación:

- Melodious Etudes (Leccións 69 á 72).
- 18 Etudes (Leccións 12 e 14).
- Études Variées Vol. 11 (Leccións 10 e 13).
- 30 Etudes Modernes (Leccións 14 e 27).
- Repaso das escalas maiores, menores, armónicas e melódicas ata 7 alteracións.

Obras:

- ◆ Sonata _____ E. Ewazen
- ◆ Sonata nº5 _____ A. Vivaldi
- ◆ Cantabile et Caprice _____ D. Dondeyne
- ◆ Fantaisie _____ S. Stojowski
- ◆ Concertino _____ L. E. Larsson
- ◆ Three Miniatures _____ A. Plog
- ◆ Concertino _____ F. David
- ◆ Concertino _____ V. Smita
- ◆ Obras de nivel semellante ás anteriores.

Obras Trombón Baixo:

- ◆ Concerto in one Movement _____ A. Lebedev
- ◆ Sonata in F Major _____ G. F. Handel
- ◆ Allegro Maestoso _____ J. Koetsier
- ◆ Carrillon et Bourdon _____ E. Bigot
- ◆ Obras de nivel semellante ás anteriores.

7. Procedementos de avaliación e seguimento da programación didáctica

---

Procederáse á valoración da programación didáctica despois de cada avaliación, tendo en conta as cualificacións e o análise detallado de tódolos obxectivos e contidos incluídos. Así mesmo, levarase a cabo un seguimento mensual sobre o cumprimento da programación. Ao final de cada curso revisarase a consecución dos obxectivos baseándose no traballo por parte do alumno. Os procedementos de avaliación a utilizar serán os seguintes:

- Avaliación diagnóstica inicial: nas primeiras clases farase un control do nivel que trae o alumno do curso anterior.
- Avaliación contínua ou de progreso: ó longo do curso farase uso das actividades e criterios de avaliación para comprobar a evolución do alumno.
- Avaliacións trimestral e final: ó final de cada trimestre e do curso realizarase algunhas das actividades de avaliación previstas na programación para comprobar o nivel acadado polo alumno.

8. Procedementos para realizar a avaliación interna do departamento

---

Os integrantes do departamento estarán atentos ao grao de cumprimento das respectivas programacións didácticas, así como da evolución de cada un dos alumnos que cursan as materias impartidas. Nas reunións departamentais teranse en conta os indicadores de calidade de ensinanza, que marcarán as seguintes actuacións:

- Grao de cumprimento da programación didáctica.
- Nivel de participación e asistencia ás clases.
- Relación de resultados cuantitativos obtidos a curto prazo.

- Número de actividades postas en marcha.
- Valoración por parte do profesor.
- Grao de eficacia das actividades deseñadas.

En vistas dos resultados obtidos, cada certo tempo pódense prever actuacións escolares e extraescolares específicas que fomenten a consecución de obxectivos marcados polas programacións. Despois de cada avaliación realizaranse estudos de porcentaxes de resultado, sometendo a debate as posibles liñas de actuación. Ao remate do curso realizarase unha memoria final na que se faga unha reflexión profunda sobre o grao de cumprimento da programación, así como as actuacións que foron ou que serán precisas para o correcto funcionamento do departamento no futuro. Adxuntaranse igualmente as porcentaxes de resultados por materias e a relación de actividades paralelas desenvolvidas.

9. ANEXOS

9.1 Probas de acceso 1º de grao profesional

Para a proba de acceso a Grao Profesional o aspirante deberá interpretar 3 obras de diferentes estilos con acompañamento de piano se o precisa, habéndose de executar de memoria unha delas. O interesado terá que levar as partituras orixinais e aportar 3 copias de cada unha para o tribunal. As pezas propostas son as seguintes:

- ◆ Cantilena _____ G. F. Handel
- ◆ Trombonaria _____ J. Brouquieres
- ◆ Thème de Concours _____ R. Clérisse

Contidos

- Dominio da respiración e emprego dun volume de aire axeitado.
- Calidade no son e igualdade sonora nos diferentes rexistros.
- Control da afinación.
- Dominio da coordinación e as principais articulacións (picado, legato e flexibilidade).
- Dominio do rexistro ata o Sol 4.
- Execución correcta das indicacións dinámicas e agónicas mostrando conciencia dos conceptos de fraseo e interpretación.

Criterios de avaliación e cualificación

- Facer bo uso da respiración e empregar volume de aire á hora de tocar (20% da nota).
- Amosar un son de calidade e exhibir igualdade sonora nos diferentes rexistros (15% da nota).
- Controlar a afinación (20% da nota).
- Dominar a coordinación e as principais articulacións (picado, legato e flexibilidade) (20% da nota).
- Demostrar control do rexistro ata o Sol 4 (15% da nota).
- Respectar as indicacións dinámicas e agónicas mostrando conciencia dos conceptos de fraseo e interpretación (10% da nota).

9.2 Probas de acceso a outros cursos

9.2.1 Acceso a 2º do grao elemental

Para a proba de acceso a 2º de Grao Elemental o aspirante deberá interpretar 3 obras con acompañamento de piano se o precisa, aportando 3 copias de cada unha para o tribunal. Ademais haberá de ler un fragmento musical a primeira vista. O tempo de interpretación oscilará entre 15 e 30 minutos. As pezas propostas son as seguintes:

- ◆ Curtain Raiser (do libro Bravo! Trombone) _____ C. Barrat
- ◆ Fanfare (do libro Bravo! Trombone) _____ C. Barrat
- ◆ Pour la Promotion _____ W. van Dorsselaer

Contidos

- Dominio da respiración e emprego dun volume de aire axeitado.
- Calidade no son e igualdade sonora nos diferentes rexistros.
- Control da afinación.
- Dominio da coordinación e a principal articulación (picado).
- Dominio do rexistro nos seus 3 principais armónicos (Sib 2, Fa 2 e Sib 3).
- Dominio da lectura a primeira vista.
- Execución correcta das indicacións dinámicas e agónicas.

Criterios de avaliación e cualificación

- Facer bo uso da respiración e empregar volume de aire á hora de tocar (20% da nota).
- Amosar un son de calidade e exhibir igualdade sonora nos diferentes rexistros (15% da nota).

- Controlar a afinación (15% da nota).
- Dominar a coordinación e a principal articulación (picado) (15% da nota).
- Demostrar control do rexistro nos 3 principais armónicos (15% da nota).
- Mostrar fluidez na lectura a vista (10% da nota).
- Respectar as indicacións dinámicas e agóxicas (10% da nota).

9.2.2 Acceso a 3º do grao elemental

Para a proba de acceso a 3º de Grao Elemental o aspirante deberá interpretar 3 obras con acompañamento de piano se o precisa, aportando 3 copias de cada unha para o tribunal. Ademais haberá de ler un fragmento musical a primeira vista. O tempo de interpretación oscilará entre 15 e 30 minutos. As pezas propostas son as seguintes:

- ◆ Si J'Étais... Monteverdi _____ S. Lancen
- ◆ Sarabande _____ H. Gagnebin
- ◆ Le Grand Duc _____ W. van Dorsselaer

Contidos

- Dominio da respiración e emprego dun volume de aire axeitado.
- Calidade no son e igualdade sonora nos diferentes rexistros.
- Control da afinación.
- Dominio da coordinación e as principais articulacións (picado e legato).
- Dominio do rexistro ata o Re 4.
- Dominio da lectura a primeira vista.
- Execución correcta das indicacións dinámicas e agóxicas.

Criterios de avaliación e cualificación

- Facer bo uso da respiración e empregar volume de aire á hora de tocar (20% da nota).
- Amosar un son de calidade e exhibir igualdade sonora nos diferentes rexistros (15% da nota).
- Controlar a afinación (15% da nota).
- Dominar a coordinación e as principais articulacións (picado e legato) (15% da nota).
- Demostrar control do rexistro ata o Re 4 (15% da nota).
- Mostrar fluidez na lectura a vista (10% da nota).
- Respectar as indicacións dinámicas e agóxicas (10% da nota).

9.2.3 Acceso a 4º do grao elemental

Para a proba de acceso a 4º de Grao Elemental o aspirante deberá interpretar 3 obras con acompañamento de piano se o precisa, aportando 3 copias de cada unha para o tribunal. Ademais haberá de ler un fragmento musical a primeira vista. O tempo de interpretación oscilará entre 15 e 30 minutos. As pezas propostas son as seguintes:

- ◆ Aria (Bist du Bei Mir) _____ J.S. Bach
- ◆ Deux ans Dejà _____ M. Galieue / J. Naulais
- ◆ Introduction et Allegro Marcial _____ W. van Dorsseleer

Contidos

- Dominio da respiración e emprego dun volume de aire axeitado.
- Calidade no son e igualdade sonora nos diferentes rexistros.
- Control da afinación.
- Dominio da coordinación e as principais articulacións (picado e legato).
- Dominio do rexistro ata o Fa 4.
- Domino da lectura a primeira vista.
- Execución correcta das indicacións dinámicas e agóxicas.

Criterios de avaliación e cualificación

- Facer bo uso da respiración e empregar volume de aire á hora de tocar (20% da nota).
- Amosar un son de calidade e exhibir igualdade sonora nos diferentes rexistros (15% da nota).
- Controlar a afinación (15% da nota).
- Dominar a coordinación e as principais articulacións (picado e legato) (15% da nota).
- Demostrar control do rexistro ata o Fa 4 (15% da nota).
- Mostrar fluidez na lectura a vista (10% da nota).
- Respectar as indicacións dinámicas e agóxicas (10% da nota).

9.2.4 Acceso a 2º do grao profesional

Para a proba de acceso a 2º Grao Profesional o aspirante deberá interpretar 3 obras de diferentes estilos con acompañamento de piano se o precisa, habéndose de executar de memoria unha delas. O interesado terá que levar as partituras orixinais e aportar 3 copias de cada unha para o tribunal. O tempo de interpretación oscilará entre 30 e 45 minutos. As pezas propostas son as seguintes:

- ◆ Sonata nº1 _____ J.E.Galliard
- ◆ Honor and Arms _____ G.F.Handel
- ◆ Concertino Basso _____ R. Lieb

Contidos

- Dominio da respiración e emprego dun volume de aire axeitado.
- Calidade no son e igualdade sonora nos diferentes rexistros.
- Control da afinación.
- Dominio da coordinación e as principais articulacións (picado e legato).
- Dominio do rexistro ata o Lab 4.
- Execución correcta das indicacións dinámicas e agónicas mostrando conciencia dos conceptos de fraseo e interpretación.

Criterios de avaliación e cualificación

- Facer bo uso da respiración e empregar volume de aire á hora de tocar (20% da nota).
- Amosar un son de calidade e exhibir igualdade sonora nos diferentes rexistros (15% da nota).
- Controlar a afinación (20% da nota).
- Dominar a coordinación e as principais articulacións (picado e legato) (20% da nota).
- Demostrar control do rexistro ata o Lab 4 (15% da nota).
- Respectar as indicacións dinámicas e agónicas mostrando conciencia dos conceptos de fraseo e interpretación (10% da nota).

9.2.5 Acceso a 3º do grao profesional

Para a proba de acceso a 3º de Grao Profesional o aspirante deberá interpretar 3 obras de diferentes estilos con acompañamento de piano se o precisa, habéndose de executar de memoria unha delas. O interesado terá que levar as partituras orixinais e aportar 3 copias de cada unha para o tribunal. O tempo de interpretación oscilará entre 30 e 45 minutos. As pezas propostas son as seguintes:

- ◆ Sonata nº 4 o nº 5 _____ J. E. Galliard
- ◆ Romance _____ V. Ewald
- ◆ Sonata _____ G. Jacob

Contidos

- Dominio da respiración e emprego dun volume de aire axeitado.
- Calidade no son e igualdade sonora nos diferentes rexistros.

- Control da afinación.
- Dominio da coordinación e as principais articulacións (picado e legato).
- Dominio do rexistro ata o La 4.
- Execución correcta das indicacións dinámicas e agóxicas incorporando os conceptos de fraseo e interpretación.

Criterios de avaliación e cualificación

- Facer bo uso da respiración e empregar volume de aire á hora de tocar (20% da nota).
- Amosar un son de calidade e exhibir igualdade sonora nos diferentes rexistros (15% da nota).
- Controlar a afinación (20% da nota).
- Dominar a coordinación e as principais articulacións (picado e legato) (20% da nota).
- Demostrar control do rexistro ata o La 4 (15% da nota).
- Respectar as indicacións dinámicas e agóxicas incorporando os conceptos de fraseo e interpretación (10% da nota).

9.2.6 Acceso a 4º do grao profesional

Para a proba de acceso a 4º de Grao Profesional o aspirante deberá interpretar 3 obras de diferentes estilos con acompañamento de piano se o precisa, habéndose de executar de memoria unha delas. O interesado terá que levar as partituras orixinais e aportar 3 copias de cada unha para o tribunal. O tempo de interpretación oscilará entre 30 e 45 minutos. As pezas propostas son as seguintes:

- ◆ Sonata nº 2 o nº 6 _____ J. E. Galliard
- ◆ Romance _____ A. Jorgensen
- ◆ Concertpiece _____ H. Busser

Contidos

- Dominio da respiración e emprego dun volume de aire axeitado.
- Calidade no son e igualdade sonora nos diferentes rexistros.
- Control da afinación.
- Dominio da coordinación e as principais articulacións (picado e legato).
- Dominio do rexistro ata o Sib 4.
- Execución correcta das indicacións dinámicas e agóxicas incorporando os conceptos de fraseo e interpretación.

Criterios de avaliación e cualificación

- Facer bo uso da respiración e empregar volume de aire á hora de tocar (20% da nota).
- Amosar un son de calidade e exhibir igualdade sonora nos diferentes rexistros (15% da nota).
- Controlar a afinación (20% da nota).
- Dominar a coordinación e as principais articulacións (picado e legato) (15% da nota).
- Demostrar control do rexistro ata o Sib 4 (15% da nota).
- Respectar as indicacións dinámicas e agóxicas incorporando os conceptos de fraseo e interpretación (15% da nota).

9.2.7 Acceso a 5º do grao profesional

Para a proba de acceso a 5º de Grao Profesional o aspirante deberá interpretar 3 obras de diferentes estilos con acompañamento de piano se o precisa, habéndose de executar de memoria unha delas. O interesado terá que levar as partituras orixinais e aportar 3 copias de cada unha para o tribunal. O tempo de interpretación oscilará entre 30 e 45 minutos. As pezas propostas son as seguintes:

- ◆ Sonata La m _____ B. Marcello
- ◆ Romance _____ C. M. Von Weber
- ◆ Sonatina _____ B. Kelly

Contidos

- Dominio da respiración e emprego dun volume de aire axeitado.
- Calidade no son e igualdade sonora nos diferentes rexistros.
- Control da afinación.
- Dominio da coordinación e as principais articulacións (picado e legato).
- Dominio do rexistro ata o Si 4.
- Execución correcta das indicacións dinámicas e agóxicas incorporando os conceptos de fraseo e interpretación.

Criterios de avaliación e cualificación

- Facer bo uso da respiración e empregar volume de aire á hora de tocar (20% da nota).
- Amosar un son de calidade e exhibir igualdade sonora nos diferentes rexistros (15% da nota).
- Controlar a afinación (20% da nota).

- Dominar a coordinación e as principais articulacións (picado e legato) (15% da nota).
- Demostrar control do rexistro ata o Si 4 (15% da nota).
- Respectar as indicacións dinámicas e agónicas incorporando os conceptos de fraseo e interpretación (15% da nota).

9.2.8 Acceso a 6º do grao profesional

Para a proba de acceso a 6º de Grao Profesional o aspirante deberá interpretar 3 obras de diferentes estilos con acompañamento de piano se o precisa, habéndose de executar de memoria unha delas. O interesado terá que levar as partituras orixinais e aportar 3 copias de cada unha para o tribunal. O tempo de interpretación oscilará entre 30 e 45 minutos. As pezas propostas son as seguintes:

- ◆ Sonata nº 1 _____ A. Vivaldi
- ◆ Morceau Symphonique _____ A. Guilmant
- ◆ Sonata _____ S. Sulek

Contidos

- Dominio da respiración e emprego dun volume de aire axeitado.
- Calidade no son e igualdade sonora nos diferentes rexistros.
- Control da afinación.
- Dominio da coordinación e as principais articulacións (picado e legato).
- Dominio do rexistro ata o Do 4.
- Execución correcta das indicacións dinámicas e agónicas mostrando madurez nos conceptos de fraseo e interpretación.

Cráterios de avaliación e cualificación

- Facer bo uso da respiración e empregar volume de aire á hora de tocar (20% da nota).
- Amosar un son de calidade e exhibir igualdade sonora nos diferentes rexistros (15% da nota).
- Controlar a afinación (15% da nota).
- Dominar a coordinación e as principais articulacións (picado e legato) (15% da nota).
- Demostrar control do rexistro ata o Do 4 (15% da nota).
- Respectar as indicacións dinámicas e agónicas mostrando madurez nos conceptos de fraseo e interpretación (20% da nota).

9.3 Criterios para a obtención dos premios fin de grao

- Demostrar a madurez técnica e musical para interpretar un recital de alomenos trinta minutos, con obras de estilos variados, cunha dificultade técnica e musical meritoria dun Premio Fin de Grao e mantendo unha notable calidade interpretativa ao longo de todo o recital.
- Interpretar o programa co acompañamiento requerido para cada obra.
- Amosar o dominio artístico no tocante ó protocolo de concerto e as convencións interpretativas.
- Dominar os aspectos técnicos para acadar unha transmisión musical a través dun discurso musical emanado do propio intérprete, tendo como base o texto musical.

---

* Notas á Programación:

1. **A programación proposta en canto a métodos e obras será complementada cunha serie de exercicios de técnica para reforzar a técnica base. Estarán compostos principalmente por exercicios de posición fixa, de diferentes articulacións, de glissandos e de rexistro grave, extraéndose algúns deles dos métodos de B. Slokar, M. Badía, H. Clark e R. Müller.**
2. **Ademais, os concertos establecidos para cada curso non serán inamovibles, podendo ser substituídos por outros de nivel parello se así o estima o profesor.**
3. **Tamén poderán interpretarse en probas de acceso obras diferentes ás propostas, sendo válidas sempre que teñan un nivel similar ás estipuladas.**
4. **En canto á programación establecida de leccións, a orde destas non terá por qué ser lineal, e tamén poderase cambiar algunha delas por outra se o profesor o cree oportuno.**